

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

Nyilvterre 50 fillér.

Felolvas szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JOZSEF.

Kiadó és lapfolyamozó:
STRAUSZ SANDOR.

Mérleg.

Vége az esztendőnek. Kezdődik egy új, talán fáradtságosabb, talán küzdelmesebb; de mindenestre feli reményeséggel, bizodalommal. Elmult rólunk a sok keserűség, melylyel az ő esztendő megtáogatott s legszebb isteni adományunk segélyével, a reménység zöld olajágával felkünkben, fogunk ismételtlen a munkához, hogy szorgalommal, kitartással, munkabírassal próbáljuk megfőrní s leküzdem azt a sok akadályt, mely az élet nehéz küzdelmeiben eléükbe tornyosul. Nem csüggedünk s nem hátrátnak meg, bármily szigorú erőlk kell megbarkoznunk, s bármily silány legyen az eredmény, mely fáradságunkat jutalmazza.

Mielőtt azonban nyílt erővel, felpezsdült akaratú kezdjük meg az új esztendő küzdelmeit, készítsük el, miként a jó kereskedő, az elmult esztendő mérlegét, hogy annak eredményét látva, leszűrheszük, vajjon minő sikerekre tekinthetünk vissza, minő eredményeket értünk el, egy hosszú, küzdelmekkel tel esztendőben.

Ha végig lapozunk ez esztendő főkönyvének lapjain, bizony-bizony nem sok örömet lelhetek az azokban foglaltakon. Az ország egész társadalmi egy lépéssel sem lépett elől a szomorú, előrehaladását hátráltató közönyétől, melylyel minden szépnek, jónak megöleje lett. Nem támogattuk a szépet s művészt, az irodalom s képzőművészeket mauntunk ugyan ehen hathattak volna, természetesen a színeszet s egyéb járulékat. Viszont embertársainkat sem képzettségük s érdemük szerint tiszteltük, hanem aszerint,

mennyire voltak képesek a világnak szeméibe port hinteni. A becsületes elveszett a társadalom részvételelensége következtében, míg az ügyes, de üres nagyképűsködő még azok elől is ellette a kenyeret, akik azt inkább s hasznosabban a társadalomra nézve élvezhették volna. Annál inkább nézünk azonban, hogy ki minő vallásban született s ha véletlenül nem egy rítus szerint tisztelte az egy s egyetlen igaz Istent, akkor már keszen volt az ok arra, hogy gyűlöljük s a gyűlöletünket vele lepen nyomon éreztessük.

Magunk azonban nem voltunk istentőlök. Bűnözöttünk köznapon s nem atalottuk ugyanazt cselekedni ünnepe napokon. Ha lehetett embertársainkat, becsapni, megtróditeni, meghurcolni, neki ék nélkül kárt okozni, hát elköveztük. Vallási nevetünk, lettek legyen az bármínök, nem akadályoztak ezekben a cselekedetekben. Sem a templom szentsége, sem papaink tanítása nem javitott meg bennünket. Még a természet ilesztő fenyegetése sem tudott hatni ráink, mert az egész orszagot megrémítő földrengés után ép oly hitetlenek, ép oly gonoszak voltak az emberek ebben a szerencsétlen országban, mint azelőtt. Nem lettek egy utabbbkori Sodoma Gomorrhától, hanem tovább is eltek elvezetelnek s egy-egy élvezetért nem bánták, ha száz szerencsétlen élvező panaszos jukkállása hatott fel egész a menyország kapujáig.

Rosszak voltak tehát s bűnösök. Az egész esztendőben kezelettől vezetők. Ezt mutatja az elmult esztendő szomorú főkönyve. S ha végig lapoztuk mind a háromszázhatvanöt napot, ilyenformán kevés örömtünk tehetek abban.

Csappuk hát be ezt a fekete könyvet s nyissunk meg egy újat, egy palyolafehéret s próbáljuk meg, talán még sikerül azt úgy vezetni, hogy év végeztével több örömtünk legyen akkor, ha ismét eszünkbe jut azt végig lapozni.

Falusi kultúra.

(A téli tanfolyamok alkalmából.)

Bizony van falusi kultúra. Szegényes, falusias, de van. És hatékony.

Ennek a kornak a fia, de sok mindent is megért már. Más világ, más a korszellem és mások az óhajok, vágyak, szokások és életmód. Még az emberek is egészen másfélék.

Halad, megy minden előre s míg az én időmben a gyerekeket kötéltel fogták az iskolába, most a szülőnek is van arra nagy gondja, hogy a gyerek fel ne nőjjon iskola nélkül. De még megértük azt is, hogy télen te üsz, ezüstös fejű falusi emberek nem átalnak beülni az iskolapadba és hallgatják, hogyan kell gazdálkodni?

Micsoda? Azt hallgatják, hogy hogyan kell gazdálkodni? Hát nem tanulta meg a földműves ember az apjától? Megtanulta biz azt, de közben jött a laposztalás, ez az öreg boltfőmester és megtanította a földművest arra, hogy ahogy minden halad ezen a világon — a gazdálkodás tanulmánya is halad, nagyot haladt s aki úgy gazdálkodik most is, ahogy apjától eltanulta, az bizony keveset hord a csürbe. Az szegény is elégedetlen.

Nagy dicséretre legyen mondvá, sohasem lett egy-egy dolog olyan rövid idő alatt

Schwarz Manó 2000 forintja.

Irtá: Wagner Károly.

Schwarz Manó, vagy ahogy mindenki nevezni szokta: a Móni, egy Koroly-körti készruha üzlet csalagatója volt. Nem könnyű foglalkozás az kérem. Ott strázsiája a bolt ajtajában reggeltől estig, lesni, míg valaki megáll a kirakat előtt s rábíroli, hogy menjjen be az üzletbe vásárolni. Tíz év óta üli ezt a mesterséget Móni, de meg is látszik rajta. Csodálatos folyékonyággal tudja elmondani, hogy ment csödbe egy nagy ajtájában posztógyár, összes áruit mint vette meg Fényes Tivadár, a készruha-kereskedő, ki így hibetellen olcsó áron árusíthat valódi angol dolgokat.

Egy hideg téli napon ott állt Móni a kirakat előtt. A jeges szél csontig hasítóan süvöltött s a szürkülő, kopasz emberkét majd megvette az Isten hidege. Kezeit gépiesen dörzsölte egymáshoz, de hiába: szederjesek voltak már s itt-ott, különösen a körmök tájékán, behasadtak s lassan szivárgott ki a vér.

Móni fázósan hozta be sovány nyakát kabátjába és gondolkodni kezdett. Volt ideje előg. Szemei előtt megjelent egy csinos tiszta üzlet, föltötte hivalkódóan pompázott az aranyos felirás: Schwarz Manó uri divatüzlete. Igen, az volt tiz év előtt. Szép tiszta üzlet, benne négy örökké vig segéd, tisztességes jövedelem. Azután jöttek a nagy áruházak, olcsóbb, silányabb árukkal: a verseny megölte üzletét.

Álmadozásából egy rendőri riasztotta fel: Ne

atudjon el öreg, mert bizony ide vagy. Móni ijedten kapta fel lecsukott fejét. Az üh tájtó megnyílt s kitekintett rajta egy leányfej:

— Jöjjen be Mónika melegedni egy kicsit!

A víz patkózó kályha mellett folytatta megszokott álmait. Nem sokára megint másként lesz. Keserves szájjától elvont fillerekből már száz tőkéje van, legalább 2000 forintja. Megnőszül s újra üzletet nyit. Már választott is magának feleséget: a pénztáros kisasszonyt. Molón nézett a leánya. Amolyan nem éppen fiatal, asszonyosan lágyformájú, szép széke leány volt, gondosan ápoltt kis fehér kezekkel. Ott szemelte ki magának Móni. Sokáig nezte csak-nem imadattal határos tisztelettel, úgy, hogy a kisasszony is észrevelte. Rámosolygott. A kis emberkében megmozdult valami. Érzte, hogy most nyilatkoznia kell. Végigsimította kezével ruháját s odalépett a pénztárhoz:

— Jolánka — kezdte bátortalanul — ne haragudjon, hogy nem tudok színen beszélni, úgy, mint az a Beregi a Nemzeti Színházban. Én csak érezni tudok szépen . . .

A széke lány csodálkozva nézett a felszeg kis emberre.

— Jolánka, — kapott újra szóba Móni — én azt gondolom jobb volna magának, ha újra férjhez menne, ha nem járna üzletbe. Nézze az emberk milyen gonoszak. Látom, hányszor megszorították a kezét, mikor pénzt ad vissza . . . Nézze Jolánka nekem van megtakarított pénzem, nyitnék üzletet, ha maga a feleségem lenne.

Az utolsó szavakat könyveborult szemekkel mondotta a kis emberke. Jolán kisasszony pedig

gondolkodni kezdett, majd elégedett mosoly ült arcára:

— Jól tette, Mónika hogy szólt. Én nagyra becsülöm magát s ha akár üzlete lesz, akár társul nagyobb üzlethez, magához megyek.

Mónival nem lehetett bírní aznap, oly kimondhatatlanul boldognak érezte magát. Hiába mondta az a pomádéshaju Pünkösdi az első segéd, hogy Jolán a főnök barátnője, őt csak bolonditja-boldog volt is elégedett.

Másnap kikészítette fekete szalonkabátját. Rég nem volt rajta. Utóljára akkor, mikor a törvény előtt állott hamis bukással terhelten. Felmentették, mert ártatlan volt. Akkor megfogadta, hogy csak nagy alkalommal veszi magára ezt a ruhát. Gondosan kikéfélt s öltözködés közben elmerengett azon, hogy néhány hét múlva az ő kis felesége, a szép, puha széke asszony fogja ruháit rendben tartani. Bolondos öreg szívének olyan jól esett ez a gondolat.

Apólni, gondolni fogja, meg is cirógatja olykor-olykor fejét finom kezével. Igen új élet vár . . .

Fényes Tivadár a felsőtűt bajszu kereskedő, nyájasan hallgatta Móni beszédét.

— Tehát megnőszül, Jolánkát veszi el. Jó lése van szerencsés kópé. Van 2000 forint megtakarított pénze, azzal üzletet akarna nyitni. Hirtelen a vállára ütött:

— Tudja mit, társuljon be üzletembe.

Mónival forgott a világ. Ennyi jószágot nem képzelt ő. Az egyezséget hamar megkötötték s délután Móni már átadta az üzlettársának a pénzt. Jolánka, mikor meghallotta az újságot, azonnal

népszerű, mint az a kezdés, hogy a falu kisgazdái és munkásai télen hallgassák meg a tanult gazdákat egy pár olyan gazdasági dologban, amelyről a községi határ azt mutatja, hogy a falu gazdái, munkásai nem tudnak hozzá. A miniszterium úgy intézkedett, hogy az idén is sokféle vannak ily eszmecserék, amit úgy kell érteni, hogy a falu gazdái egybegyűlnek az iskolában, a község házában, vagy a gazdaságban s a gazdasági egyetel vagy a miniszterium kiküldött embere szót ejt egy-egy gazdasági kérdéstről. Ezt aztán alaposan megbeszéljük. Egyik is, másik is, amit meg nem értett, több kérdést tesz föl s ezekből a kérdésekből eszmecsere, vita következik s annak során, mint a buzarostálás után, megmarad a szintiszlamag.

Az értelmes falusi földmivelő tudja, látja, hogy az a gazda, aki nem huny szemet a gazdálkodás terén való óriási haladás előtt és a maga tehetsége szerint ezzel a haladással igyekszik lépést tartani, annak a kis földje jobban terem, jövedelme szaporodik. A tanulás vágya az okos, gyakorlati módszereknek elsajátításán való készség megvan a földmivelő népben. Azt örömmel látjuk most a tél folyamán, midőn száz és száz helyen a gazdák, mintha csak rendes diákok lennének, jól eszenek az iskolába s amit ott hallanak, azt megjegyzik, sőt azokról a gazdasági kérdésekről szerkesztett könyveket is forgatják, olvasgatják.

Mindenképpen műveidők, pallérozódik a nép. Amint a példa szerint a szénegelő a lőken tartja a szemét — a földmivelő ember is azokat a könyveket szereli olvasni, amelyek azt tárgyalják, amiből él, vagyis a gazdasági kérdésekről valókat. Még csakugyan megérjük, hogy a kisgazda elhiszi, hogy helyes trágyakezelésről is lehet már egész önyvet írni és még érdekesebb azt elolvasni. Ez valósággal falusi kultúra és hatékony és jó befektetés. Meglepő módon halad a földmivelés intenzitása, amit csak akkor látunk be igazán, ha elgondoljuk, hogy vidékünk gazdálkodása is milyen ódon. Kétségtelven arra tanít meg az a falusi kultúra, hogy a nemzet minden fiának dolgoznia, tanulnia kell. Akkor a nemzeti termetes több lesz, akkor a föld többet terem, jólét következik s ennek

elrebágot az igent s a két főnököt két napi szabadságot kért, hogy elutazzék rokonaihoz vidékre, kik a házasságra előkészítik. A szabadságot természetesen megadták neki.

Másnap félre hívta Fényes ur Mónit:

— Édes Móni, nekem balaszthatatlan családai ügyben el kell utaznom, ha keresnek, mondd, hogy beteg vagyok. Holnap bejövök addig vezesd az üzletet magad.

Mónit boldoggá tette a bizalom. Úgy járt kelt az üzletben fekete szalonruhájában, mint egy tengeri hajó kapitány. Nem is bánta, hogy társa még egy hét múlva sem jött vissza. Nyolcnapra a rendőrségtől keresték Fényest. Móni azt mondta, beteg, majd holnap elküldi. Másnap újra keresték, de már túrelmetlenül. Harmadnap egy képeslapot kapott Londonból, melyen csak ennyi állott:

— Köszönjük a pénzt, legjobbkor jött. Jólán és Tivadár.

Móni mint egy őrről rohant a rendőrségre. — Hja bizony, — vigasztalta a kapitány — a társa váltókat hamisított s ezért volt neki szűk Budapest. A leányt meg magával vitte. A maga pénze kellett nekik, mert anélkül nem tudtak volna menekülni. Bizza ránk, majd mi kinyomozzuk őket.

Nem is tudta, miképp ért haza. Otthon lépete magáról az ünneplő ruhát, vad, tehetetlen fájdalommal tiport rá s görcsös, fuldokló kacagásba fogott, öklével ütve fejét.

Nagysokára, szinte gépiesen kereste elő rongyait s azután megindult, hogy harmadszor kezdjen új életet.

minden tartozéka: az egészség, a boldogság és béke.

Nagy kedvünk van azt látni, hogy mikor jegyvágók keletkeznek a falusi iskolaházak ablakain, estenden kigyul a fény, elvilágít az iskolába s nem szégyelnek ezüstleherbe borult fejfel sem tanulni. Nem is szégyen az, de dicsőség.

K Ü L Ö N F É L É K.

Csend.

Írta: Zombory Gyula.

*Ülök szobámban
Néma csendben,
És szívemben
Ezer emlékek
Szárnya rebben.
S míg én azoknak áldozok
Felzokognak a harangok.*

*„Áve Máriát” zengenek,
En is velek, —
Térdre szállva imádkozom
S úgy tisztellek Nagyasszonyom,
Míg néma lesz könn a harang,
Ajkamról is eltűn a hang.*

*Es újra csend borul szobámra,
Gyertyám rajzol árnyat falra,
És nézem némán, hallgatom ...
Hogy van erőm és nem jajgatok!
Mikor oly elhagyott vagyok!*

— **Halálozás.** Érdemes polgárt vesztett el Csáktornya. F. hó 12-én reggel elhunyt Fridrich Zsigmond magánzó, aki Csáktornyán általános tiszteletnek s megbecsülésnek örvendett. Fridrich Zsigmond 72 éves korában hunyt el s rövid szenvedés után vált meg az élettől. Az elhunytat ma délben 1 óraker helyezik el a helybeli izr. temetőben örök nyugalomra. Fridrich Zsigmondot feleségén kívül 9 elő gyermeke s számos unokája siratja. Nyugodjék békében!

— **Versenyárgyalás.** A helybeli áll. tanítóképző-intézet, mint értesülünk, a tejszállításra nézve a Sirahia-céggel jutott megállapodásra s így az 1912-ik évi szállításokat az egész vonalon biztosította. A versenyárgyalás egyéb felmerült nehézségeitől eltekintve, a dologban kiválóan az a sajnálni való, hogy az intézetnek a husszállítást Csáktornyán kívül, a 22 km-nyire fekvő Alsólendván kellett biztosítania. Ezt azonban, amennyire az intézet igazgatósága sajnáljanra kénytelen volt vele. Mert a rendelkezésre álló alulány mellett a helybeli horribilis ajánlati árakat fizetni nem lett volna képes. S ép ezért nagyon különösek tűnik fel, hogy a helyben mészárosok, kik annak idején a versenyárgyalásban sem részt nem vettek, sem annak feltételei iránt nem érdeklődtek s így a szállításra nem is reflektáltak, most a városi hatóságnál az intézettel szemben panaszal éltek s feljelentették az igazgatóságot, hogy a húst az intézet részére idegenben szerzi be s hogy a szállítást nem a törvényes követelményeknek megfelelő módon bonyolítja le. Ezek azonban csak aprólékos kicsinyeskedések, melyekkel az államkincstár képviselőjét, az intézet igazgatóját, elkedvetlenülit akarják, aki azonban dacára ennek, a maga útján tovább halad, mert eljárásában egyrészt a versenyárgyaló bizottság határozatát hajítja végre, másrészt pedig az állam érdekeit tartja szembe előtt, amikor annak védelmében a husszállítást az intézet részére ily módon előnyösebben biztosíthatja. — Lapunk múlt számában egyebiránt a helybeli mészárosok nyíltan is állást foglalnak s próbálják megmagyarázni

a magas husárrakal, anélkül azonban, — hogy igazuk lenne. Mert az nyilvánvaló tény, hogy a hus Csáktornyán méregdrága; drágább, mint bárhol másutt. Drágább, mint a szomszédos Drávavásárhelyen, Múraszerdahelyen, Alsólendván; drágább mint bárhol Dunántúlon. S az is áll, hogy a mészárosok jelenleg sokkal olcsóbban vásárolják a marhát és disznót, még a helybeli piacon is, mint ennek előtte s még sem mennek lejjebb a husárrakkal. Semmiképp sincs tehát indokolva az, hogy a husnak Csáktornyán oly hallatlan magas ára legyen s hogy az áll. tanítóképző-intézet — taian éppen azért, mert állami intézmény — körülből 16 ezer K-ra rügő husszükségletét, versenyárgyalás keretében, pontos fizetés mellett, még a napi eszégáragakon se tudja egész esztendőre biztosítani. Mindenesetre felhívjuk a közigazgatási hatóság figyelmét is erre a körülményre, mert messzemenő következményei is lehetnek annak a ténynek, hogy a helybeli mészárosok csak oly mértékben kívánnak érdeklődni a helybeli legmagasabbfokú kultúrátézmény iránt, hogy annak nehézségeket támasszanak, ahelyett hogy annak felvirágzását előmozdítsanak.

— **Daléstély.** A csáktornyai iparos dalárdának már korábban jelzett zártkörű dallestélye január 6-án fényesen sikerült. Pontban 8 óraker kezdődött s tartott a folytatólagos táncmulatsággal a hajnali órákig. Nagyszámú közönség volt jelen a Zrínyi-szálló nagytermében, mely élvezettel hallgatta a dalosok preciz énekszámait. A program 6 pontból állott. Előadásra került: Isten hozzád (Rieger György), Fehér az én rózsám háza, Magyar málid és Magyar népdalgyűjtemény (Lányi Ernő) Faust operából katonakar (Gounod) s végül kurucdalok (Káldy Gyula). Katz karmester vezénylő pálcája biztosan vezette a kart, mely a jól betanult darabok ügyes előadásával élvezettel szerzett a meglelt közönségnek. Örvendünk a dalárda sikerének, mert újabb jelet látjuk benne a helybeli iparosok haladásának és magyarosodásának. S ezért elismerés illeti a lényezőket, akik ezt a szervezést fenntartják s a helyi kultúra egyik létezőjévé teszik.

— **Balatonfüred bérbeadása.** A sok találgatás után taian egyszer komoly híradással állunk szemben, mely a Balaton gyöngyének, Balatonfüred, jövőjére vonatkozik. Újabb az a hír járja, hogy Balatonfüredet egy konzorcium veszi bérbe, melynek élén egy Zichy gróf áll s melynek kivitelen különösen Rigler Gusztáv kolozsvári egyetemi orvostanár láradozik. A konzorcium egy millió korona befizetett tőkével kezdi működését és ehhez még további két milliót vesz kölcsön a bencések jóállásával. A konzorcium, melynek összehozásához még csak egy néhány ezer korona hiányzik, 50 éves bérserződést fog kötni a tulajdonos bencésrenddel.

— **Táncmulatság.** Bagola István a Vasúthoz címzett vendégüljében ma este táncmulatság van. Beléptidij 60 fillér.

— **1912 — szökö év.** A folyó évnek egyik legérdekesebb nevezetése, hogy szökö év s így 566 napból áll. Februárban tehát 29 napunk lesz. Az év folyamán kétszer fog a Nap. Április 17-én gyűrűs napfogyatkozás lesz; az nálunk is látható. Kezdődik déli 12 óra 36 pkor s végződik 3 óra 15 pkor. A mássik napfogyatkozást nálunk nem látjuk. A farsang február 20-ig tart. A husvét április 7-ikére, a pünkösöd május 26-ára esik. Keltős ünnepek lesznek a multkorin kívül március 24, 25-én s június 29 és 30-án.

— **Csáktornya népkönyvtárának évi jelentéséből.** A Dunántúli Közművelődési Egyesület által Csáktornya nagyközségnek ajándékozott népkönyvtár 1911. évi forgalmáról összeállított jelentés szerint ezen kulturmisz-sziót teljesítő intézmény ezeltől éppen 5 évvel, 1907. év január 15-én nyitlatott meg s áll rendelkezésre az olvasóközségeknek. A könyvtár 1911. év május 27-éig a község-háza 2. számú közgyűlési termében volt elhelyezve, ezen időtől fogva pedig az áll. el-népiskola földszintjén levő tanácskozási ter-mében van. A könyvtár Csáktornya 16 éven felüli korban levő megbízható lakói teljesen díjtalanul vehetik igénybe, 4 heti kikölcsönzési határidő mellett. Helenként egyszer, minden vasárnap délután 1 órától kezdődőleg vannak a könyvkölcsönzések. Az 1911. év folyamán a könyvtárt 270 olvasó vette igénybe s 1838 kötetet olvastak, ami Csáktornyán igen szép eredmény s e szám jóval fölülmulja számos nagyobb népes-égyű város könyvtárforgalmát. A község legszívesebben olvas regényeket, útleírásokat és történelmi munkákat. Az 1911. év folyamán a D. K. E. ajándékozása folytán a következő művekkel gyarapodott e nép-könyvtár. 1. Nepies Gazdasági Felolvasások első része. 2. Pasztor Árpád: Budapesttől a Föld körül Budapestig. 3. Felolvasások III. kötet. 4. Györfly János: Iskolai ünnepek. I. Dr. Mutschbacher Viktor: »A magyar vallásjog«. A könyvtár 1911. december 31-én 409 mű, 323 kötetből (darab) állott, melyek mind magyar nyelvűek. A könyvtárnak külön nyomtatott jegyzéke is van. A könyvtár fejlesztése és népszerűsítése érdekében a jelentés szerint kívánatos volna a jelenlegi könyvtárnak egy nagyobb könyvtárral való kicserélése, addig is Jókai műveivel való kibővítése igen nagyot lendítene a forgalmot. A könyvtár kezelője annak kezdetétől fogva Polesinszky Emil áll. tanító.

— **Szeszeslyes időjárás.** A napok óta tartott szokatlantul enyhe téli időjárást f. hó 7-keről 8-ára forduló éjjel hirtelen fagy váltotta fel. **Míg** vasárnap a maximum + 11 fok volt, hétfőn reggel a minimum — 29 fokot mutatott. A hőmérséklet csökkenésével vihar is kerekedett. A támadt szélnek 8-as ereje volt, ami a tengeri vihar gyorsaságának felel meg. A vihar károkat is okozott. A Zvernyákon egy épülő ház tüzifalát döntötte le s a tanítóképző-intézet deszkakerítését is több helyen letéfitte. Egy pár telőben és kémenyben is tett kárt.

— **Helyreigazítás.** Lapunk múlt számába sajnálatos hír csuszolt bele, mely Blazsincsics Fánit mint háztólvajt mutatja be. Készségesen kijelentjük, hogy ez a hír félreértésen alapul, mert a kérdéses cselédeány nem lopta meg gazdáját.

— **Tenyészapa állatvizsgálatok.** A csáktornyai járásban a járási főszolgabírósnak intézkedésére a tenyészapaállatokat a következő sorrendben és helyeken fogják megvizsgálni. Január 16-án d. e. 10 órakor Bottornyán (Kovács Emil), 17-én d. u. 1 órakor Vizsentygyörgyön (Beszterczey Gábor), 18. á. n. d. u. 1 órakor Csáktornyán (Tóth István) 19-én d. e. 10 órakor Felsőmihályfalván (Kayszer Lajos), 20-án d. u. 2 órakor, Belcán (Tomka György), 23-án d. e. 8-kor Drávanagyfaluban s 10-kor Drávasárhelyen (Lövensohn M.ksa), 24-én d. e. 10-kor Muraszentmártonban, d. u. 3-kor Muraszardahelyen (Farkas Lajos), 26-án d. u. 2-kor Murasiklóson (Tomka György), 30-án d. e. 10-kor Stridóváron (Knezovich Viktor báró) s január 31-én d. e. 10 órakor Drávacsány-bak (Mesterich Aladár)

— **Tűz Drávasárhelyen.** Az 1912. év tüzesetének sorozatát a környékünkön Drávasárhely nyitotta meg, mely község a múlt évben is gécpontja volt a tűzveszedelmeknek. Csütörtök este 7 óra után kigyulladt Blagovics Ferenc odaváló földmives lakóháza s a vele egy fedél alatt épült egyik pajtlával együtt a tűz martaléka lett. A drávasárhelyi déli vasúti pályáról telefonon jelentette a tűz kiütését a vasúti állomásra s onnét értesítették a csáktornyai tűzoltólaktanyát, mely aztán riadóval jelezte a vidéki tűzet. A gyorsan előállított tűzoltószerek 5 C fokos hidegben 10 tűzoltóval elindultak Drávasárhelyre, de már a vasútnál jelentették, hogy a tűz szűnőfélben van, mindazonáltal tovább hajtottak a drávasárhelyi vasúti átjáróig, ahol is egy Drávasárhelyről jövő fuvarosról értesültek arról, hogy már a tűz véget ért, mire tűzoltóink visszafordulva, — mintegy 25—30 vállalkozó fiatal alkalmi tűzoltóval, kik a legnagyobb elszántsággal és kitartással futottak a dermesztő hidegben a tűzoltószerek oldalain oda és vissza — hazahajtottak.

— **Éjjeli botrány.** Múlt csütörtökön éjjel kínos botrány történt Csáktornyán, amikor éjjel körül Grábár István csáktornyai lakos, »észárossegéd, illas állapotban Szencsár János városi rendőrrel a Wiassics Gyula-utca elején összetűzött. Grábár István illas állapotban rendelkezett, smiert ő a rendőr figyelmeztette, amiért azonban az iszonyu erejű Grábár a rendőr karját meglögte, arcul ütötte, mitől nemcsak orra vére eredt meg a rendőrnek, hanem erős zúzódást is kapott orrára. Az ütés után a rendőr hátraugrott kardot rántott s a meg mindig támogó Grábár fejére erős vágást tett. Erre meg sokkal hevesebb támadást akart intézni Grábár a rendőr ellen, de a rendőr is erősen védekezett s még egy vágást mért rá. Már-már a rendőr lett ura a hatalmas Grábárnak, mire Grábár segítséget kapott Bicsák István bérkocsis személyben, aki a rendőrt hátul derekon kapta, mitől Grábár erőre kapva a rendőrt lefejevén zúzóredett. A kétségbeesett küzdelemnek két rendőr vetett véget, akik küzdő társukat a veszedelmes helyzetből kimentették s Grábárt a rendőrségre kísérték. A megsebesült Grábár itt már megadta magát s békén tűrte Viola Vilmos dr. községi orvos beavatkozását, aki az összevagdalt Grábár sebeit nyomban összevarrta. A tényállás fejezte után Grábár Istvánt szabadon bocsátóák, akit most otthon ápolnak. Grábár István éjjeli csendháborításért és hatóságai közeg ellen elkövetett sértésért eljeltentek.

— **Megégett gyermek.** Múlt csütörtökön egy egy éves gyermek lett áldozata Drávasárhelyen édesanyja gondatlanságának. A kis Kovácsics István ugyanis délután fel 5 órakor a konyhában a takaréktűzhely előtt ült és játszott, mialatt édesanyja az istállóban a t-henet meglépte. Mire az asszony visszajött, a kis gyermek már lángokban volt, mert a tűzhelyen lévő tűzöl meggyulladt. A kis fiu este 8 órakor már halott volt Kovácsics Mihályné ellen vétkes gondatlanság miatt vizsgálatot indítottak.

— **Főreáliskola a vármegyében.** A vallás-és közokt. ügyi miniszter leiratolt intézelt Sümege, hogy a sümegi alreáliskolát hajlandó főreáliskolává fejleszteni, ha az ehhez szükséges költségeket a törvényhozás megszavazza. Természetes, hogy ez a hír Sümege nagy örömet kellett.

— **Meghívó.** A Csáktornyai Korcsolyázó

Egyet f. hó 14-én délután 2 órakor tartja a város-háza tanácstermében közgyűlést, melyre a tagokat és érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Tűz.** A Szentorbanhegy községhez tartozó Rimcsákhegyen tűz volt múlt vasárnap. A kárt Levacsics András vallotta, akinek ez alkalomnál házánek összes melléképületei, takarmánya és gazdasági eszközei 1520 K értékben estek a tűz prédájául. A tűz oka maga a gazda volt, akinek gondatlanságából keletkezett a tűz. Az épületek nem voltak biztosítva.

— **Pénzügyi és tőzsdei évkönyv.** A Lendvay Sándor által kiadott ily című Évkönyvnek most jelent meg a 11-ik évfolyama. Az Évkönyv tartalma mindazt, amit sorsjegy és értékpapírirtokosoknak tudniuk kell. Egyebek között az összes eddig kibuzott de még eddig ki nem fizetett nyemremények kimutatását is. Az Évkönyvet csak azok kapják ingyen, akik a belügyi, kereskedelmi és pénzügyi miniszteriumok által is ajánlott Pénzügyi Hírlap című sorsolási és pénzügyi Hírlapra (VII. Rákóczi-ut 44 sz.) előfizetnek. Az előfizetés ára egész évre 8 korona.

— **Vizsentygyörgyön verekedtek.** Bogdán Ferenc bánfihegyi és Cseh István nyír-völgyi lakosok Vizsentygyörgyön találkoztak, de nem igen örültek a viszontlátásnak, mert csakhamar birokra keltek. Az üttegetésben Bogdán huzta a rövidet, akit ellenfele teljesen lehetlenné tett. A győztes Cseh István áldozatának ezt az állapotát kihasználta s a kocsiján lévő zsák buzálszlet elutalajdonította. Így Cseh István kettős okból kerül a bíróság elé, ahol cselekedeteiért felelőségre vonják.

Nyiltér.*)

A »Muraköz« folyó hó 7-iki számában egy cikk jelent meg »Keménytűzek« címe alatt.

En aulított, aki 32 éves tapasztalataim által, — iparomat alaposan ismerem, ezen cikk, minden egyes sorát, alaptalan vádnak minősítem.

Keménytűzről szó sem volt. — Ezt maga a cikk tartalma is bizonyítja, amennyiben az van benne, hogy »a tűz természeténél fogva, szerencsés lefolyása volt.«

Közvetlen a tűjelzés után, megjelentem a helyszínén, hogy megkeressem a tűz keletkezésének indító okát. Ezt rögtön meg is találtam, amint a házszoba kályha csövét levéve, abban megtaláltam az elégett korom maradványait.

Ugyhiszem, minden laikus ember tudhatja azt, hogy a kéményben nem tüzelnek. — A kémény pedig önmagától, senki kedvéért ki nem gyullad.

Az ilyen eseteket, csakis a porkorommal telt kályhacsövek és a falbani huzatok okozhatják. — Ez pedig onnan ered, hogy a tisztelt község sajnálja azt az egypár fillért havonta feláldozni, hogy kályhacsöveit, segédeim által kitisztíttassa.

Megjegyzem, hogy ugyanezen Hirschsohn-féle kéményt, én az eset megtörténte után pár napra kiégettüm. — Oly kéményt pedig, a melyben kéménytűz volt, kiégetni teljes lehetetlen.

Ugyanezen cikk azt is mondja, hogy egyidőben Dobosy Elek állami tanító úrnál is kéménytűz volt. Na ez igazán csak Szlyveszter estére méltó állítás.

Még csak az a megjegyzésem volna, hogy kár egy iparost, aki saját szakmáját alaposan érti és amellet lelkismeretesen végzi munkáját, ok nélkül bántalmazni.

Csáktornya, 1912, január hó 14-én.

Kütfőn tisztelettel

732 1—1

Schefcsik Zsigmond
kéményseprő iparbérlő.

*) E rovat alatt közléteért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

SCHMIDT EDE · ZONGORATERME · CSAKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 „ „
czimbalom . . 100 „ „

Alábbi világhírű czégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek, Dörr, Mannberg, Kotykiewicz, Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók
: Régieket átcserél újra :
Részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Meqbizható szőlőoltvány.

a vevő által darabról-darabra átválogatható, kapható

Schwarz Emil badacsonyi szőlőbirtokosnál Tapolezán.

Ugyanott kapható sima és gyökerez hazai és amerikai szőlővessző.

Butor

legjobb minőségben és a legolcsóbb árban

CSAK

Schwarz Lipótnál kapható Varazsdon.

Pokućtva

u najbolji kakvoći i u najfalašoj cieni

SAMO PRI

Schwarz Lipotu se može dobiti u Varaždinu.

KÖHÖGÉS

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RÉTHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sokhaszon-talan utánpótlás van

1 doboz ára 60 fillér! :: Mindenütt kapható! Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Az előhaladott idény miatt

ajánlom dúsán felszerelt raktáromat női konfectióban, a legújabb, sikkes kivitelben. Homes pons és angol double modellek. Gyermekek felöltők és kabátok 10 koronától feljebb. Nagy választékban kész férfiföltönyök, felöltők, raglanok, körgallérok, gyermekruhák, a legújabb divat szerint igen szolid kivitelben. - Városi bundák, kocsibundák, prémkabátok kitűnő olcsó minőségben.

! Nincs vételkényszer!

Aki jól és olcsón akar vásárolni - győződjék meg személyesen.

Koloman A. Sparing.

Varaždin' Ferenc József-tér.

2 butorozott szoba kiadó!

Csáktornya, Széna-tér 4.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvartek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 kor.
 Fél évre 4 kor.
 Negyed évre 2 kor.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlitter poltóra 50 fillér.

Feladvó szerkesztő:

ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JOSEF.

Kiadó és lapfuttató:

STRAUSZ SANDOR.

Méreg.

Vége az esztendőnek. Kezdődik egy új, talán fáradtságosabb, talán küzdelmesebb, de mindenestre telj reményességgel, bizalommal. Elmúlt rólunk a sok keserűség, mellyel az ő esztendő meglátogatott s legszebb isteni adományunk segítségével, a reményes zöld olajjával felkünkben, fogunk ismétellen a munkához, hogy szorgalommal, kitartással, munkabírással próbáljuk meglőtni s leküzdeni azt a sok akadályt, mely az élet nehéz küzdelmében eléánkbe toronyosul. Nem csüggedünk s nem hátrálunk meg, bármily szigorú erőökkel kell megbirkóznunk, s bármily súlyos legyen az eredmény, mely fáradtságunkat palamazza.

Melőlőtt azonban újult erővel, felpelzűdött akaratúval kezdük meg az új esztendő küzdelmét, készítsük el, miként a jó kereskedő, az elmúlt esztendő mérlegét, hogy annak eredményét látva, besűrűhessük, vajjon miú sikerekre tekinthetünk vissza, minő eredményekkel értünk el, egy hosszú, küzdelmes, de teli esztendőben.

Ha végig lapozunk az esztendő főkönyvének lapjain, bizony-bizony nem sok örömtől telhetik az azokban foglaltakon. Az ország egész társadalmáa egy lépéssel sem lépett elő a szomorú, előrehaladását hátráló közonyétől, mellyel minden szépnek, jónak megölője lett. Nem támogattuk a szépi s művészi, az ifradalom s képművészetek mattonk ugyan ehen halhattak volna, nemkülömben a szemeset s egyéb járulékat Viszont embertársainkat sem képzettségük s életünk szerint tiszteltük, hanem aszerint,

mennyire voltak képesek a világnak szeméibe port hűteni. A becsületes elveszett a társadalom részvétlensége következtében, míg az ügyes, de üres nagyképűsködő még azok elől is elette a kenyeret, akik azt inkább s hasznosabban a társadalmra nézve élvezhették volna. Annál inkább néztük azonban, hogy ki minő vallásban született s ha véltellennő nem egy rítus szerint tisztelte az egy s egyetlen igaz Istent, akkor már keszen volt az ok arra, hogy gyűlöljük s a gyűlölhetünk véle leplel nyomon éreztessük.

Magunk azonban nem voltunk istentőlők. Bűnözöttünk köznapon s nem átalóttuk ugyanazt cselekedőket ünnepnapokon. Ha lehetett embertársainkat becsapni, megrövidíteni, meghurcolni, neki ék nélkül kárt okozni, hát elkövettük. Vallási arzútemek, lettek légyon az bármink, nem akadályozták ezekben a cselekedetekben. Se a leptom szemsége, sem papunk tanítása nem javított meg bennünket. Még a természet tisztó lenyegedése sem tudott hatni ránk, mert az egész országot megrövidítő földrengés után ép oly hitetlenek, ép oly gonoszak voltak az emberek ebben a szerencsétlen országban, mint azelőtt. Nem lettek egy újabbkor Suedia Gornrháttól, hanem tovább is eltek elvezeteknek s egy-egy élvezetrel nem bánták, ha száz szerencsétlen élező panaszos jankallása hatott lel egész a menyország kapujáig.

Rosszak voltunk tehát s bűnösök. Az egész esztendőben keztőlőtt vezetelt. Ezt mutatja az elmúlt esztendő szomorú főkönyve. S ha végig lapoztuk mind a háromszázhatvanól napol, ilyenformán kevés örömtől telhetik abban.

Csappuk hát be ezt a fekete könyvet s nyissunk meg egy újat, egy pályafelherét s próbáljuk meg, talán még sikerül azt ugy vezetni, hogy év végeztel több örömtől legyen akkor, ha ismét eszünkbe jut azt végig lapozni.

Falusi kultúra.

(A téli tanfolyamok alkalmából.)

Bizony van falusi kultúra. Szegényes, falusias, de van. És hatékony.

Ennek a kornak a fia, de sok mindent is megért már. Más világ, más a korszellem és mások az óhajok, vágyak, szokások és életmód. Még az emberek is egészen másfélék.

Halad, meg minden előre s míg az én időmben a gyerekeket kötéllal fogták az iskolába, most a szülők is van arra nagy gondja, hogy a gyerek lel ne nőjön iskola nélkül. De még megértük azt is, hogy ténylet ősz, ezüstös fejű falusi emberek nem átalnak fölmi az iskolapadba és hallgatják, hogyan kell gazdálkodni?

Micsoda? Azt hallgatják, hogy hogyan kell gazdálkodni? Hát nem tanulta meg a földműves ember az apjától? Megtanulta biz azt, de közben jött a lap isztalás, ez az öreg bolondmester és megtanította a földművest arra, hogy ahogy minden halad ezen a világon — a gazdálkodás tanulmánya is haladt, nagyot haladt s aki ugy gazdálkodik most is, ahogy apjától eltanulta, az bizony keveset hord a csürbe. Az szegény és elégedetlen.

Nagy dicséretre legyen mondvá, sohasem lett egy-egy dolog olyan rövid idő alatt

Schwarz Manó 2000 forintja.

Irtá: Wagner Karoly.

Schwarz Manó, vagy ahogy mindenki nevezi székta: a Móni, egy Karoly-körúti készruha üzlet-eszalagatója volt. Nem könnyű foglalkozás az kérem. Ott strázsálni a bolt ajtajában reggeltől estig, lesni, mi valaki megéli a kirakat előtt s rábíni, hogy menjen be az üzletbe vásárolni. Tíz év óta őzi ezt a mesterséget Móni, de meg is látszik rajta. Csodálatos folyékonyággal tudja elmondani, hogy ment esődbe egy nagy angol tisztógyár, összes áruit mint vette meg Fényes Tivadar, a készruha-kereskedő, ki így hihetetlen olcsó áron árusíthat valódi angol dolgokat.

Egy hideg téli napon ott állt Móni a kirakat előtt. A jeges szél esemkét hasítóan süvöltött s a szürkölő, kopasz emberkét majd megvette az Isten hidege. Kezeit gépiesen dörzsölte egymáshoz, de hiába: szederjések voltak már s itt-ott, különösen a körmök tájékán, behasadtak s lassan szívárgott ki a vér.

Móni fázósan húzta be sovány nyakát kabátjába és gondolkodni kezdett. Volt ideje elég. Szemei előtt megjelent egy csinos tiszta üzlet, fölőtte hivalkodóan pompázott az aranyos felírás: Schwarz Manó uri divatüzlete. Igen, az volt tíz év előtt. S őp tiszta üzlet, benne négy örökké vig ével, tisztességes jövedelem. Azután jöttek a nagy áruházak, olcsóbb, silányabb árukkal: a verseny megölte üzletét.

Álmodozásából egy rendő riasztotta fel: Ne

atudjon el öreg, mert bizony ide fog. Móni ijedten kapta fel kecsüktől fejét, az üzletajtó megajlott s kitékintett rajta egy leányfej:

— Jöjjön be Mónika melegedni egy kicsit! A víz pattogó kályhá mellett folytatta megzakított áimat. Nemskóra megingt másként lesz. Keserves szájától el-ott filerekből már szép tőkéje van, legább 2000 forintja. Mg-nőül s újra üzletet nyit. Már választott is magának feleséget: a pénztáros kis-asszonyt. Molón nézett a leányra. Amolyan nem épen fiatal, asszonyos lányformájú, szép széke leány volt, gondosan ápolat kis felér kezekkel. Ott szemelte ki magának Móni. Sokáig nezte csak-nem imádattal határos tisztótt, ugy, hogy a kisasszony is észrevette. Rámolygott. A kis emberkében megmozdult valami. Er-zte, hogy most nyilatkoznia kell. Végismertítette kezével ruháját s odafélt a pénztárhoz:

— Jolánka — kezdte bátortalanul — ne haragudjon, hogy nem tudok szépen beszélni, ugy, mint az a Beregi a Nemzeti Színházban. En csak érezni tudok szépen . . .

A széke lány csodálkozva nézett a félszeg kis emberre.

— Jolánka, — kapott újra szóba Móni — én azt gondolom jobb volna magának, ha újra férhez menne, ha nem járna üzletbe. Nézze az embernek milyen gonoszak. Látom, hányszor megszorítják a kezét, mikor pénzt ad vissza . . . Nézze Jolánka nekem van megtakarított pénzem, nyitnék üzletet, ha maga a feleségem lenne.

Az utolsó szavakat könyveborult szemekkel mondotta a kis emberke. Jolán kisasszony pedig

gondolkodni kezdett, majd elégedett mosoly ült arcára:

— Jól tette, Mónika hogy szólt. Én nagyra becsülöm magát s ha akár üzlete lesz, akár társul nagyobb üzlethez, magához megyek.

Mónival nem lehetett bírti aznap, oly kimondhatatlann boldognak érezte magát. Hiába mondta az a pomádeshajú Pünkösdi az első segéd, hogy Jolán a főnök barátnője, őt csak bolonditja-boldog volt és elégedett.

Másnap kikészítelte fekete szalonkabátját. Rég nem látta rajta. Utóljára akkor, mikor a törvény előtt állott hamis bukással terhelt. Felmentették, mert ártatlan volt. Akkor megfogadta, hogy csak nagy alkalmmal veszi magára ezt a ruhát. Gondosan kikérelte s öltözködés közben elmerengett azon, hogy néhány hét muiva az ő kis felesége, a szép, puha széke asszony fogja ruháit rendben tartani. Bolondos öreg szívének olyan jól esett ez a gondolat.

Ápolni, gondozni fogja, meg is cirógatja olykor-olykor lágy finom kezével. Igen új élet vár . . . Fényes Tivadar a felistótt bajuszu kereskedő, nyájassan hallgatta Móni beszédét.

— Tehát megnőtöl. Jolánkát veszi el. Jó islése van szerencsés kópé. Van 2000 forint megtakarított pénze, azzal üzletet akarna nyitni. Hirtelen a vállára ütött:

— Tudja mit, társuljon be üzletembe. Mónival forgott a világ. Ennyi jóágot nem képzelt ő. Az egyezséget hamar megkötötték s délután Móni már átadta az üzletárasának a pénzt. Jolánka, mikor meghallotta az újságot, azonnal

népszerű, mint az a kezdés, hogy a falu kiscgazdái és munkásai létele hallgassák meg a tanult gazdákat egy pár olyan gazdasági dologban, amelyről a községi határ azt mutatja, hogy a falu gazdái, munkásai nem tudnak hozzá. A miniszterium úgy intézkedett, hogy az idén is sokfelé vannak ily eszmecserék, amit úgy kell érteni, hogy a falu gazdái egybegyűlnek az iskolában, a község házában, vagy a gazdaságban s a gazdasági egyesület vagy a miniszterium kiküldött embere szót ejt egy-egy gazdasági kérdésről. Ezt aztán alaposan megbeszéltek. Egyik is, másik is, amit meg nem értett, több kérdést tesz föl s ezekből a kérdésekből eszmecsere, vita következik s annak során, mint a buzarostálás után, megmarad a szintbiztlamag.

Az értelmes falusi földművelő tudja, látja, hogy az a gazda, aki nem huny szemel a gazdálkodás terén való óriási haladás előtt és a maga tehetsége szerint ezzel a haladással igyekszik lépést tartani, annak a kis földje jobban terem, jövedelme szaporodik. A tanulás vágya az okos, gyakorlati módszereknek elsajátításán való készség megvan a földművelő népben. Azt örömmel látjuk most a tél folyamán, midőn száz és száz helyen a gazdák, mintha csak rendes diákok lennének, fő egészen elmennek az iskolába s amit ott hallanak, azt megjegyzik, sőt azokról a gazdasági kérdésekről szerkesztett könyveket is forgatják, olvasgatják.

Mindenképpen műveidök, pallérozidök a nép. Amint a pelda szerint a szénégető a lőken tartja a szemét — a földművelő ember is azokat a könyveket szereti olvasni, amelyek azt tárgyalják, amiből él, vagyis a gazdasági kérdésekről valókat. Még csak ugyan megérjük, hogy a kiscgazda elhiszi, hogy helyes trágakezeletről is lehet már egész nyolvet írni és még érdekesebb azt elolvasni. Ez valóssággal falusi kultúra és hatékony és jó befektetés. Meglepő módon halad a földművelés intenzivitása, amit csak akkor látunk be igazán, ha elgondoljuk, hogy vidékünk gazdálkodása is milyenny ódon. Kétségkívül arra tanít meg az a falusi kultúra, hogy a nemzet minden fiának dolgoznia, tanulnia kell. Akkor a nemzeti termelés több lesz, akkor a föld többet terem, jólét következik s ennek

elrebeget az igent s a két főnöktől két napi szabadságot kért, hogy elutazzék rokonaihoz vidékre, kik a házasságra elkészültek. A szabadságot természetesen megadták neki.

Másnap félre hívta Fényes ur Mónit:

— Édes Móni, nekem halaszthatatlan családi ügyben a fedetl utaznom, ha keresnek, mondó, hogy beteg vagyok. Hónap bejövök addig vezesd az üzletet magad.

Mónit boldoggá tette a bizalom. Ugy járt kell az üzletben kedvete szalonruhájában, mint egy tenger-nagy a hadihajón. Nem is bánta, hogy társa még egy hét múlva sem jött vissza. Nyolcnapra a rendőrségtől keresték Fényest. Móni azt mondta, beteg, majd holnap elküldi. Másnap újra keresték, de már türelmetlenül. Harmadnap egy képeslapot kapott Londonból, melyen csak ennyi állott:

— Köszönjük a pénzt, legjobbkor jött. Jolán és Tivadár.

Móni mint egy örült rohant a rendőrségre. — Hja bizony, — vigasztalta a kapitány — a társa váltókat hamisított s ezért volt néki szük Budapest. A leányt meg magával vitte. A maga pénze kellett nekik, mert anélkül nem tudtak volna menekülni. Bizza ránk, majd mi kinyomozzuk őket.

Nem is tudta, mikép ért haza. Otthon letépte magáról az önnepi ruhát, vad, tehetetlen fájdalommal tiport rá s görcsös, fuldokló kacagásba fogott, öklével ütve fejét.

Nagysokára, szinte gépiesen kereste elő rongyait s azután megindult, hogy harmadszor kezdjen új életet.

minden tartozéka: az egészség, a boldogság és béke.

Nagy kedvünk van azt látni, hogy mikor jegyvirágok keletkeznek a falusi iskolák házak ablakain, estenden kigyul a fény, elvilágít az iskolába s nem szegyelnek ezüst-fehérbe borult fejfel sem tanulni. Nem is szegényen az, de dicsőség.

K Ü L Ö N F É L É K.

Csend.

Írta: Zombory Gyula.

Ülök szobámban
Néma csendben,
És szívemben
Ezer emlékek
Szárnya rebben.
S míg én azoknak áldozok
Felzokognak a harangok.

„Áve Máriát” zengenek,
Én is velek, —

Térdre szállva imádkozom
S úgy tisztellek Nagyasszonyom,
Míg néma lesz könn a harang,
Ajkmáról is eltűn a hang.

És újra csend borul szobámba,
Gyertyám rajzol árnyat falra.

És nézem némán, hallgatok...
Hogy van eröm és nem jajgatok:
Mikor oly elhagyott vagyok!

— **Halálozás.** Erdemes polgárt vesztett el Csáktornya. F. hó 12-én reggel elhunyt Fridrich Zsigmond magánzó, aki Csáktornyan általános tiszteletnek s megbecsülésnek örvendett. Fridrich Zsigmond 72 éves korában hunyt el s rövid szenvedés után vált meg az élettől. Az elhunytat ma délben 1 órakor helyezik el a helybeli izr. temetőben örök nyugalomra. Fridrich Zsigmondot feleségén kívül 9 élő gyermeke s számos unokája siratja. Nyugodjék bekeben!

— **Versenyárgyalás.** A helybeli áll. tanítóképző-intézet, mint értesülünk, a tejszállításra nézve a Strahia-céggel jutott megállapodásra s így az 1912-ik évi szállításokat az egész vonalon biztosította. A versenyárgyalás egyéb felmerült nehézségeitől eltekintve, a dologban kiválóan az a sajnálmi való, hogy az intézetnek a husszállítást Csáktornyan kívül, a 22 km-nyire fekvő Alsólendván kellett biztosítania. Ezt azonban, amennyire az intézet igazgatósága sajnálja-annnyira kénytelen volt vele. Mert a rendelkezésre álló atalány mellett a helybeli horribilis ajánlati árakat fizetni nem lett volna képes. S ép ezért nagyon különösnek tűnik fel, hogy a helybeli mészárosok, kik annak idején a versenyárgyalásban sem részt nem vettek, sem annak feltételei iránt nem érdeklődtek s így a szállításra nem is reflektáltak, most a városi hatóságnál az intézettel szemben panasszal éltek s feljelentették az igazgatóságot, hogy a húst az intézet részére idegenben szerzi be s hogy a szállítást nem a törvényes követelményeknek megfelelő módon bonyolítja le. Ezek azonban csak prólékos kicsinykedések, melyekkel az államkincstár képviselőjét, az intézet igazgatóját, elkedvetleníteni akarják, aki azonban dacára ennek, a maga útján tovább halad, mert eljárásában egyrészt a versenyárgyaló bizottság határozatát hajlja végre, másrészt pedig az állam érdekeit tartja szembe előtt, amikor annak védelmében a husszállítást az intézet részére ily módon előnyösebben biztosíthatja. — Lapunk mult számában egyébiránt a helybeli mészárosok nyíltan is állást foglalnak s próbálják megmagyarázni

a magas husárakat, anélkül azonban, — hogy igazuk lenne. Mert az nyilvánvaló tény, hogy a hus Csáktornyan megrege drága; drágább, mint bárhol másutt. Drágább, mint a szomszédos Drávavásárhelyen, Muraszterdahelyen, Alsólendván; drágább mint bárhol Dunántulon. S az is áll, hogy a mészárosok jelenleg sokkal olcsóbban vásárolják a marhát és disznót, még a helybeli piacon is, mint ennek előtte s még sem mennek lejjebb a husárakkal. Semmikép sincs tehát indokolva az, hogy a husnak Csáktornyan oly hallatlan magas ára tegyen s hogy az áll. tanítóképző-intézet — talán éppen azért, mert állami intézmény — körülbelül 16 ezer K-ra 1000 husszükségletét, versenyárgyalás keretében, pontos fizetés mellett, még a napi egységáron se tudja egész esztendőre biztosítani. Mindenesetre felhívjuk a közigazgatási hatóság figyelmét is erre a körülményre, mert messzemenő következményei is lehetnek annak a ténynek, hogy a helybeli mészárosok csak oly mértékben kívánnak érdeklődni a helybeli legmagasabbfokú kultúrintézmény iránt, hogy annak nehézségeket támasszanak, ahelyett hogy annak felvirágzását előmozdítanák.

— **Dalestély.** A csáktornyai iparos dalárdának már korábban jelzett zártkörű dalestélye január 6-án fényesen sikerült. Pontban 8 órakor kezdődött s tartott a folytatódagos táncmulatsággal a hajnali órákig. Nagyszámú közönség volt jelen a Zrinyi-szálló nagytermében, mely élvezettel hallgatta a dalosok precíz énekszámait. A program 6 pontból állott. Előadásra került: Isten hozzád (Rieger György), Fehér az én rózsám háza, Magyar mūdál és Magyar népdalgyűjteleg (Lányi Ernő) Faust operából katonakar (Gounod) s végül kurucdalok (Káldy Gyula). Katz karmester vezénylő pácája biztosan vezette a kart, mely a jól betanult darabok ügyes előadásával élvezetet szerzett a megjelent közönségnek. Örvendünk a dalárda sikerének, mert újabb jelet látjuk benne a helybeli iparosok haladásának és magyárosodásának. S ezért elismerés illeti a tényezőket, akik ezt a szervezettel fenntartják s a helyi kultúra egyik tényezőjévé teszik.

— **Balatonfüred bérbeadása.** A sok találgatás után talán egyszer komoly híradással állunk szemben, mely a Balaton gyöngyének, Balatonfüred, jövőjére vonatkozik. Újabb az a hír járja, hogy Balatonfüredet egy konzorcium veszi bérbe, melynek élén egy Zichy gróf áll s melynek kivitelén különösen Rigler Gusztáv kolozsvári egyetemi orvostanár járadozik. A konzorcium egy millió korona befizetett tőkével kezdi működését és ehhez még további két milliót vesz kölcsön a bencések jóllálásával. A konzorcium, melynek összehozásához még csak egy néhány ezer korona hiányzik, 50 éves bérserződést fog kötni a tulajdonos bencésrenddel.

— **Táncmulatság.** Bagota István a Vasúthoz címzett vendéglőjében ma este táncmulatság van. Beléptidij 60 filter.

— **1912 — szökő év.** A folyó évnek egyik legérdekesebb nevezetése, hogy szökő év s így 566 napból áll. Februárban tehát 29 napunk lesz. Az év folyamán kétszer fog a Nap. Április 17-én gyűrűs napfogyatkozás lesz; az nálunk is látható. Kezdődik déli 12 óra 36 pkor s végződik 3 óra 15 pkor. A másik napfogyatkozást nálunk nem látjuk. A farsang február 20-ig tart. A husvét április 7-ikére, a pünkösd május 26-ára esik. Kettős ünnepek lesznek a multkorin kívül március 24, 25-én s június 29 és 30-án.

— **Csáktornya népkönyvtárának évi jelentéséből.** A Dunántúli Közművelődési Egyesület által Csáktornya nagyközségnek ajándékozott népkönyvtár 1911. évi forgalmáról összeállított jelentés szerint ezen kulturmiszsióit teljesítő intézmény ezeltől éppen 5 évvel, 1907. év január 15-én nyitottat meg s áll rendelkezésre az olvasóközségnek. A könyvtár 1911. év május 27-éig a község-háza 2. számú közgyűlési termében volt elhelyezve, ezen időtől fogva pedig az áll. népiskola földszintjén levő tanácskozási termében van. A könyvtár Csáktornya 16 éven felüli korban levő megbízható lakói teljesen díjtalanul vehetik igénybe, 4 heti kikölcsönzési határidő mellett. Hetenkint egyszer, minden vasárnap délután 1 órától kezdődőleg vannak a könyvkölcsönzések. Az 1911. év folyamán a könyvtárt 270 olvasó vette igénybe s 1838 kötetet olvastak, ami Csáktornyan igen szép eredmény s e szám jó fölülmulja számos nagyobb népességű város könyvtárforgalmát. A község legszívesebben olvas regényeket, útleírásokat és történelmi munkákat. Az 1911. év folyamán a D. K. E. ajándékozása folytán a következő művekkel gyarapodott e népkönyvtár. 1. Nepies Gazdasági Felolvasások első része. 2. Pasztor Árpád: Budapesttől a Föld körül Budapestig. 3. Felolvasások III. kötet. 4. Gyöffy János: Iskolai ünnepek. I. Dr. Mutschbacher Viktor: »A magyar változó«. A könyvtár 1911. december 31-én 409 mű, 323 kötetből (darab) állott, melyek mind magyar nyelvűek. A könyvtárnak külön nyomatotl jegyzéke is van. A könyvtár fejlesztése és népszerűsítése érdekében a jelentés szerint kívánatos volna a jelenlegi könyvtárnak egy nagyobb könyvtárral való kicserélése, addig is Jókai műveivel való kibővítése igen nagyot lendítene a forgalomra. A könyvtár kezelője annak kezdetétől fogva Poleszkyk Emil áll. tanító.

— **Szeszelyes időjárás.** A napok óta tartott szokatlannal enyhe téli időjárást f. hó 7-keről 8-ára forduló éjjeli hirtelen nagy váltotta fel. Mig vasárnap a maximum + 11 fok volt, hétfőn reggel a minimum — 29 fokot mutatott. A hőmérséklet csökkenésével vihar is kerekedett. A támadt szelnek 8-as ereje volt, ami a tengeri vihar gyorsaságának felel meg. A vihar károkat is okozott. A Zvernyákon egy épülő ház tüzfalát döntötte le s a tanítóképző-intézet deszkakerítését is több helyen leterítette. Egy pár tetőben is kéményben is tett kárt.

— **Helyreigazítás.** Lapunk múlt számába sajnálatos hír csuszolt bele, mely Blazsincsa Fanit mint háztólvajt mutatja be. Készségesen kijelentjük, hogy ez a hír félreértésen alapult, mert a kérdéses cselédeány nem lopta meg gazdáját.

— **Tenyészapa állatvizsgálatok.** A csáktornyai járásban a járási főszolgabíróknak intézkedése a tenyészapaállatokat a következő sorrendben és helyeken fogják megvizsgálni. Január 16-án d. e. 10 órakor Bottornyan (Kovács Emil), 17-én d. u. 1 órakor Vizsentygyörgyön (Beszterczey Gábor), 18-án d. u. 1 órakor Csáktornyan (Tóth István) 19-én d. e. 10 órakor Felsőmihályfalván (Kayser Lajos), 20-án d. u. 2 órakor, Belicán (Tomka György), 23-án d. e. 8-ór Drávanagyfaluban s 10-ór Drávavásárhelyen (Lövensohn M. ksa), 24-én d. e. 10-ór Muraszentmártonban, d. u. 3-ór Muraszerdahelyen (Farkas Lajos), 26-án d. u. 2-ór Murasiklóson (Tomka György), 30-án d. e. 10-ór Stridóváron (Knezevich Viktor báró) s január 31-én d. e. 10 órakor Drávacsánybak (Mesterich Aladár)

— **Tűz Drávavásárhelyen.** Az 1912. év tüzesetének sorozatát a környékünkön Drávavásárhely nyitotta meg, mely község a múlt évben is gócpontja volt a tűzveszedelemnek. Csütörtök este 7 óra után kigyulladt Blagovics Ferenc odaváló földműves lakóháza s a vele egy fedél alatt épült egyik pajtával együtt a tűz martaléka lett. A drávavásárhelyi déli vasúti pályáról telefonon jelentette a tűz kildetését a vasúti állomásra s onnét értesítették a csáktornyai tűzoltóaktanyát, mely aztán riadóval jelezte a vidéki tüzet. A gyorsan előállított tűzoltószerek 5 C fokos hidegben 10 tűzoltóval elindultak Drávavásárhelyre, de már a vasútnál jelentették, hogy a tűz szünőfélben van, mindazonáltal tovább hajtottak a drávavásárhelyi vasúti átjáróig, ahol is egy Drávavásárhelyről jövő fuvarostól értesültek arról, hogy már a tűz véget ért, mire tűzoltóink visszafordulva, — mintegy 25—30 vállalkozó fiatal alkalmi tűzoltóval, kik a legnagyobb elszántsággal és kitartással futottak a dermesztő hidegben a tűzoltószerek oldalain oda és vissza — hazahajtottak.

— **Éjjeli botrány.** Múlt csütörtökön éjjeli kínos botrány történt Csáktornyan, amikor éjjel körül Grábar István csáktornyai lakos, n. észárossegéd, ittas állapotban Szencsár János városi rendőrrel a Wlassics Gyula-utca elején összetűzött. Grábar István ittas állapotban rendelt-nkezett, miért őt a rendőr figyelemzette, amiért azonban az iszonyu erejű Grábar a rendőr karját meglögte, areul ütötte, mílöl nemcsak orra vére eredt meg a rendőrnek, hanem erős zúdodást is kapott orrára. Az ütés után a rendőr hátraugrott kardot rántott s a meg mindig támogó Grábar fejére erős vágást tett. Erre meg sokkal hevesebb támadást akart intézni Grábar a rendőr ellen, de a rendőr is erősen védekezett s még egy vágást mért rá. Már-már a rendőr lelt ura a hatalmas Grábarnak, mire Grábar segítséget kapott Bicsák István bérkocsis személyében, aki a rendőrt hátul derekon kapta, mílöl Grábar előre kapva a rendőrt lefegyverezni törekedett. A kétségbeesett küzdelemnek kel rendőr vetett véget, akik küzdő társukat a veszedelmes helyzetből kimentették s Grábart a rendőrségre kísérték. A megsebesült Grábar itt már megadta magát s békén tűrte Viola Vilmos dr. községi orvos beavatkozását, aki az összevagdalt Grábar sebeit nyomban összevarrta. A tényállás felvétele után Grábar István szabadon bocsátótlak, akit most otthon ápolnak. Grábar István éjjeli csendháborításért és hatóságai közeg ellen elkövetett sértésért eljeltették.

— **Megégett gyermek.** Múlt csütörtökön egy egy éves gyermek lett áldozata Drávavásárhelyen édesanyja gondatlanságának. A kis Kovácsics István ugyanis délután fél 5 órakor a konyhában a takaréktűzhely előtti ült és játszott, míalatt édesanyja az istállóban a telenet meglötte. Mire az asszony visszajött, a kis gyermek már lángokban volt, mert a tűz helyen lévő tűzoltó meggyulladt. A kis fiú este 8 órakor már halott volt Kovácsics Mihályné ellen vétkes gondatlanság miatt vizsgálatot indítottak.

— **Főreáliskola a vármegyében.** A vallás-és közokt. ügyi miniszter leiratot intézett Sümegre, hogy a sümegi alreáliskolát hajlandó főreáliskolává fejleszteni, ha az ehhez szükséges költségeket a törvényhozás megszavazza. Természetes, hogy ez a hír Sümegben nagy örömet keltett.

— **Meghívó.** A Csáktornyai Koresolyázó

Egyet f. hó 14-én délután 2 órakor tartja a városháza tanácstermében közgyűlést, melyre a tagokat és érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Tűz.** A Szentorbánhegy községhez tartozó Rimscsákhegyen tűz volt múlt vasárnap. A kárt Levacsics András vallotta, akinek ez alkalommal házának összes meléképületei, takarmánya és gazdasági eszközei 1520 K értékben estek a tűz prédájául. A tűz oka maga a gazda volt, akinek gondatlanságából keletkezett a tűz. Az épületek nem voltak biztosítva.

— **Pénzügyi és tőzsdei évkönyv.** A Lendvay Sándor által kiadott ily című Évkönynek most jelent meg a 11-ik évfolyama. Az Évkönyv tartalmazza mindazt, amit sorsjegy és értékpapírirtokosoknak tudniok kell. Egyebek között az összes eddig kibuzott de még eddig ki nem fizetett nyemrenyhek kimutatását is. Az Évkönyvet csak azok kapják ingyen, akik a belügyi, kereskedelmi és pénzügyi miniszteriumok által is ajánlott Pénzügyi Hírlap című sorsolási és pénzügyi Hírlapra (VII. Rákóczi-ut 44 sz.) előfizetnek. Az előfizetés ára egész évre 8 korona.

— **Vizsentygyörgyön verekedtek.** Bogdán Ferenc bánfihegyi és Cseh István nyirvölgyi lakosok Vizsentygyörgyön találkoztak, de nem igen örültek a viszontlátásnak, mert csakhamar bírokra keltek. Az üttegetésben Bogdán huzta a rövidbelet, akit ellenfele teljesen t-hetelenné tett. A győztes Cseh István áldozatának ezt az állapotát kihasználta s a kocsián lévő zsák buzaszilvet el-tulajdonította. Így Cseh István keltős okból kerül a bíróság elé, ahol cselekedeteiért felelőségre vonják.

Nyilttér.*)

A »Muraköz« folyó hó 7-iki számában egy cikk jelent meg »Keménytűzek« címe alatt.

En aulirott, aki 32 éves tapasztalatom által, — iparomat alaposan ismerem, ezen cikk, minden egyes sorát, alaptalan vádnak minősítem.

Keménytűzről szó sem volt. — Ezt maga a cikk tartalma is bizonyítja, amennyiben az van benne, hogy »a tűz természeténél fogva, szerencsés lefolyásu volt.«

Közvetlen a tűzjelzés után, megjelentem a helyszínen, hogy megkeressem a tűz keletkezésének indító okát. Ezt rögtön meg is találtam, amint a házszoba kályha csövét levéve, abban megtaláltam az elégett korom maradványait.

Ugyhiszem, minden laikus ember tudhatja azt, hogy a kéményben nem tűzlenek. — A kémény pedig önmagától, senki kedvéért ki nem gyullad.

Az ilyen eseteket, csakis a porkorommal telt kályhacsövek és a falbani huzatok okozhatják. — Ez pedig onnan ered, hogy a tisztelt község sajnálja azt az egypár fillért havonta feláldozni, hogy kályhacsöveit, segédeim által kitisztíttassza.

Megjegyem, hogy ugyanezen Hirschsohn-féle kéményt, én az eset megtörténte után pár napra kiégettem. — Oly kéményt pedig, a melyben kéménytűz volt, kiégetni teljes lehetetlen.

Ugyanezen cikk azt is mondja, hogy egyidőben Dobos Elek állami tanító urnál is kéménytűz volt. Na ez igazán csak Szylveszter estére méltó állítás.

Még csak az a megjegyzésem volna, hogy kár egy iparost, aki saját szakmáját alaposan érti és amellet lelkismeretesen végzi munkáját, ok nélkül bántalmazni.

Csáktornya, 1912, január hó 14-én.

Kitűnő tisztelettel

732 1—1

Schefcsik Zsigmond
kéményseprő iparbérlő.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatekom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Pređplatna ođna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fai rađunaju.

Ođgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Od hasnoviti ptičov.

Spisem jedno pripećenje vu kojem ljudi i hasnoviti ptičeki igraju. Jako lépo i krasno pripećenje je to od kojega se vno go dobra moći navćiti.

Pazite samo kak se je to pripetilo.

Veliko hižu i dvora je imel gospon Peter vu obćini na najlepšom mesto. Po otcu je lépi imetek herbal. Pokraj hiže je kokošinjak, za njim pak veliki vrt bil vu kojim je vno go lépoga sadovnoga dréva i leskovih grmov bilo

Vu hataru je tuliku orane zemlje imel gospon Peter da nije znal, koju bi predi posejal; bormes nekoja pak je i prazna ostala, jerbo Peter je dobro znal gospona špítati, ali tuliku menje je znal gospodariti.

Poleg vode su mu šroke senokoše lezale, na bregu pak plodne gorice i veliki sadovnjak, tojest takov imanje, da je Peter prez brige živel sa svojim obiteljum na svétu. Dva sini su mo tak odrasli, da niti poljodavci niti za drugo nikaj su uć bili zvučeni. »Ima japa dostaj imćtka« — su znali rećti gizdavo dečki — »mi smo nć presiljeni vućiti se.«

Tak su prošla léta i da su sini već dorasli Petrovi, na hitroma njim je vumral otec i vezda se je zavzedilo, da ćeli imćtek je s velikim dugom obćeršeni i tak je sve na bubenj došlo. Sve su na licitaciju prodali i još je nć bilo dosta, da se dug poplati.

Petrov sused je prosti poljodavec bil, zval se je Ivek.

Ivek si je lépi imćtek spravil međ tem toga, doklam je Peter doli došel. Marljiv i prosti gazda je na oći videć se pomagat.

Ova proměnjba se pred 25 letmi dogodila. Kak je bogatos Peter na siromaštvo došel i kak se je pomagat muž Ivek, od toga govori ov dogodjaj, koj je prilićen, da si ga svaki za pamti, přem ako posluhne Ivekove reći, koje odgovarja, ako ga što popita.

— Sve svemogućenomu Bogu morem zahvaliti, veli jedenput na spitavanje, jerbo on mi je dal zdravje, jakost, marljivost i vno go vrlih pomoćnikov.

Daklem ste pomoćnike imeli sused Ivek?
— Imel sem na stotine i na stotine, na polovicu stalnih družinah, na polovicu pak putnih mužikašov.

— No! No! mortig ste s cigani posla imali i oni su vam vu gospodarstvom pomagali?

— I cigani su bili medjimi, negda su me i prosili, da su vu veliki sili bili, ja pak sem njim s radosjum dal, potlam su mi s velikim intereso m naplatih. Ni sem je silom tiral, pak su mi itak s velikim veseljom i sfučkanjom delati. Da pak je vrème došlo, zalostjum su me ostavili, ali naprotulelje s veseljum su me opet poiskali.

— Vezde raznim dragi sused, im su to male ptićice bile, koje su vam tak s radosjum pomagale.

— Bormes ptićice, moje male i dobre ptićice su moji pajdaši i pomagaci — odgovori Ivek.

Kak je onda doli došel Peter?

Kada drugi marljivi ljudi na protulelje

ili na jesen orleju, onda Peter si zeme pušku i po svoji zenlji stréla kavke, vrane i druge hasnovite ptice.

Poleg Petra je Ivek imel zemlju. Kada su ove ptice na njegovu zemlju sele, nije ou strélat nanje, dobro je već onda znal, da ove ptice za pljugom pobiraju svakojačke kukce, crve, vrlce i druge stvari, koje su nam na veliki kvar. S bog toga je onda njegov zemlja čista bila od kukcov i črvov i njemu je navěk više i lepše silje zraslo, kak Petro.

Kak je Ivek znal, da je kavka, vrana, kavran hasnovita stvar?

Bog je svakomu dvé oći stvoril. I Peter bi bil moget iz one odprte knjige ćitati, koja je svakomu spametnomu ćloveku navěk odprta i on bi moget bil videti, kaj delaju ove ptice na orani zemlji.

Jedenput je rekel Ivek Petru, kada je strélat na hasnovite ptice.

— Zakaj bantujete naše prijatelje?

Ali gizdav Peter je smejuć odgovoril:

— To su samo za muže prijelji!

Spameten gazda Ivek, je na ove hurmaste reći nikaj nć odgovoril gizdavcu, nek se je proti ptićam obrnul i stiha veli:

— Hođite k meni, ja vas rad imam, rad vas vidim, pun stol življenja imam zavas na zemlji.

Kada je žetva došla Ivekov stol je bil prestri, Petrov pak prazen. Tojest Ivek na menšjim falatu zemlje je puno više silja dobil, kak Peter.

(Drugiput dalje.)

I. Pet batin za konja.

Ako se taj dogodjaj nije u Lazikutu dogodil, tak se je negde drugde dogodil; ali dogodil se je svakako, jer Miškec ima to pismo.

Stari Hrženjak, bogati seljak sa dva reda srebernih gumbov na prsluku, dojde niekog dana jahajuć na svojem Fuksu pred krćmom »k crnomu medvedu,« liepo osdedne iz sedla te si zapove pol litre staroga. — Jedan, koj je već od prije u krćmi sedel te je Hrženjaka videl dojti i s konja odsesti najme putujući kućarac (Hauzirer) Levi dojde odmah van i reće:

»Sakrabolt! — ala je to liepi Fuks, na kojem ste dojahal!«

»Jeli vam se dopada, treći sine Jakobov?« — pita seljak.

»Tak mi se dopada« — odgovori Levi — »da bi sto batina bil pripravna za njega zdržati, ako bi onda moj bil.«

Hrženjak si je žepnim rubcom pred nosom mahajuć svojemu zažarenomu licu hladni zrak dopuhaval, a onda rekel:

»Kćemu sto batin? Vi toga fuksa morete imati i za peldeset batin.« — veli Hrženjak.

»A nebi bilo dosta i dvadeset i pet?« — pogadja se ponizno Levi.

»Oh dakako, da bi dosta bilo!« — veli Hrženjak — »dapaće i petnajst. — i pet makar, ako vam je to dosta.«

Nitko nije znal, jeli se ta dva šale, ili je istina. Ali kad je seljak rekel: »i pet makar,« mislil si je Levi:

»Nu — zar nisam onda, kad sam pri Bernjaku srebernu vavicu ukrat, pred varaskemi bizami u Čakovcu dvanajst batin zdržal, pak sem zato ipak još tu!« — On je gledal nekak neveruвано Hrženjaka, a onda ga zapita oprezno:

»A jeli vi znate i rieć držati?«

»Zar vi mojim riećim neverujete? — veli nezadovoljno Hrženjak, kojega je stvar već počela zabavljati. »Hoćete pismo?«

»Radje bi pismo,« — veli Levi — »to je samo radi reda.«

Krćmar je odmah poslal po obćinskoga pisara, koj je Hrženjakovo sliedeće oćitovanje na papir postavil i Leviju predal:

»Kada će posiednik nazoćnoga pisma, od ovde prisutnoga seljaka Hrženjaka pet batin po stražnjici, ćvrstom batinom, primiti vudrene i zdržati, onda će mu rećeni Hrženjak, svojega jahaća konja fuksa, bez ikakvog

protugovora prikazati i neodvlaćno u posied predati. Tako ugovoreno tu i tu, a podpisano po tem i tem.«

Kad je Levi ugovora imal u žepu, legel se je na klup, krćmar je donesel po prst debelu frišku borovićnu batinu, kojom je Hrženjak židova po debeloj zadnoj strani tiela tak nećemurno omeknul, da je Levi na to rekuć zarućal »Au waih!« po tih pak si u sebi mislil: »Gott der gerechte! Taj seljak to bolje razme kak varmedjinski pandur u Čakovcu... Proti ovoj borovićnoj batici su ćakovačke leskovaće prava pravcata guskina pera!«

Hrženjak se za prvim udarcem liepo mirno sedne k stolu i pije liepo još jedan deci, te pita Levija: »No kako je Levi?«

»Kako bi bilo?« — slival kal je židov — »kak to već more biti... dajte mi hitro još ostale ćetiri i onda sam vani iz nevolje.«

»To će se dogoditi,« — veli seljak, te mu oddrapi drugoga takovom silom, da je on prvi proti ovomu bil strukel ćukurom posoleni. Levi je u sebi mislil: »Bože mojih pradiedovah! Ov lump će me još na rezance stući... Ov drugi je bil tak težki, kak da bi iz mieseca bil dole opal.

Hrženjak se pak poslie ovoga drugoga

KAJ JE NOVOGA?

— **Prosimo naše poštovane predplatnike, naj nam v novim fertalju predplatne zaostanke čim predi pošleju i predplate ponoviju.**

— **Imenovanje.** Varmegijnski veliki-zupan je Bedenicky Mihajli u dravadiosšku matica okrug za maticavoditelj-zastupnika imenoval.

— **Prisežniki iz Medjimurja.** Za 1912. godinu u nagjkanizaisku porotu su sledeći člani gori vzeti iz Medjimurja. Iz Csaklornja: Benedikt Béla, Csakathurner Hermann, Divéki Ódón, Fényér Jenő, Fink Ferenc, Hajaš József, dr. Hidvégi Miksa, Hirschsohn Ernő, Kelemen János, dr. Kováč Lipót, dr. Laslo Béla, Mesterich Aladár, Neumann Robert, Straus Sándor, Strahia Ferenc. — Iz Ujudvara: Bazo József. — Iz Perlaka: Bahč Florian. Hajdinjak Istvan, Hermann János, Kramarits Viktor, dr. Pichler Gyula, dr. Tamas János, Verly Ernő. — Iz Muravida: Eisler Karolj

— **Dar.** Stridovarska Šparkassa je za one siromaske dijake, koji u rackanizaisku državnu školu hodiju, za knjige kupuvanje 10 korune darovala.

— **Dimnjakogenj.** Na staro leto odvečer ob 6 uri se je na Csaklornja Hirschsohn Henrik tamošnjemu trgovcu dimnjak vužgal. Sreća, kaj su ognja odmah spazili, i tak vešnu nesreču zapriječili.

— **Kolera je prestala.** Magjarski ministar od nutrašnje poslov je vezda na znanje dal, da žniaska kolera tak na Balkanu kak i u Taljanskim orsagu je prestala. Dakle vezda već nebudu putnike vizitirali na mjestnim željezničkim stacionu.

— **Novi odborski član.** U Drava-vašarheljskim kotaru za jurisdikcija odborskoga člana su dr. Išoó Viktor csaklornja-iskoga kr. notariuša zebzali.

— **Oružje je vkral.** Malinović Matjas zalaujarski stanovnik je u minućem tjednu u Janovic Gjörgjuvu klét vdrl, i odonut jednu pušku vkral. Kvar je 20 korun. Malinovića su kr. odvjatniku najjavili.

— **Siloviti gost.** Šagi Jakab hottornjaiski stanovnik je na božić nepozvano nutarstupil u Golubič Janošovu sobu. Hižni

gazda je proti tomu prosvjedoval, Šagi je na to na Golubiča jurišal i njega s jednim kolicom buhal. Brščas pri sudu se budu ovi dva strici skupadošli.

— **Hižni tolvaj.** Blažinčić Fani, miestna služkinja je svakofole vkradjenje sledila. Gazda je nju k sudu přek dal.

— **Rodjak koj bocka.** Herman Gjörgj bejicaiski stanovnik je u jedni tamošnji krcmi veseljo se zabavjal na Štefanje s Horvath Janoš tamošnjim stanovnikom. Med plesnu zabavu su se ovi dva strici posvadili. Na jurišanje su išli i Herman Gjörgj je Horvath Janoš s jednim žepnim nožom veekrat pučil.

— **Mir.** Med taljane i turčine u Tripolisu bude brščas mir nastal. Veliki vlasti već čez v še dane razpravljaju, da med ove dva kormane mira sklopiju.

— **Kralj na Budapeštu.** Iz Beča javiju, da kralj bude na protulelje 2-3 tjedne na Budapeštu izpunil. Pod ovo vréme više-krat bude na Gödöllő išel.

— **Ljetošnji veliki manövri.** Ljetošnji veliki manövri se budu u Erdelju, med Koložvar i Nagjenjed varaše obdržavali. Manövri bude Ferenc Ferdinand nadvojvoda vodil, poleg njega bude Schemua, od generalskoga stožera novi predstojnik. Na manövru budu 7-mi (temešvarski) i 12-ti (nagjsebenski) vojni sbori jeden proti drugomu stali; prvešemu bude Seefranz general topništva, a drugomu pako Kóvešš pjeiški general zapovjednik. Priestolonasljednik bude brščas na Koložvaru stanujal.

— **Najveška ratnaladja.** U Portsmouthu (Englezkiorsag) je od pomoistvo zapoviedništvo januar 4 ga dana přek vzal »Orion« zvanoga dreadnoughta. »Orion« je na cijem svétu najveška ratnaladja.

— **Hédervaryov položaj.** Ministar-predsjednikov položaj se uvijek poboljša. Nikakvo bul već né čuti. Dane u njegovim fotelu izpunil, i veseljo se spomina onimi, koji ga pogledneju. Za tjeden dal bude na čistoma zdrav. Kralj i priestolonasljednik su ga telegrafično pozdravljali za operéranjem. Zvun toga je Hédervary više liste i brzojave dobil na njegov naslov.

— **Nesretni učitelj.** Baranjai Géza

hodmezovášarheljski učitelj, kojega su u novembru na dva mesece za soldata nularzvali k segedskomu 46. pjeiškomu regementu, je tekučeg meseca 4 ga dana slobodčinu dobil i k svoji teći, Grulic Mihajlici se je putujal, na Doružma. Januar 5 ga dana odvečer, kada su se hižni već dolilegli, učitelj se je s revolverom na srce strelil. Tak veliju da je Baranjai već zdavnja bez službe bil, i jako težko je živel. Na više mestah je svoju molbenicu poslal, ali je né mogel dobiti službu, zadnjič u november mesecu su ga na létvan-völgyju (Torontalvarmegijia) za učitelja zebzali, i odonut je takvoga zapovieda dobil, da službu nek odmah osvoje. Nesretni učitelj je né mogel to svršiti, ar je moral k soldačiji rukovati. Brščas zato je samoubojnik postal. — Kováč Zoltan tridestijeden godišnji budapeštanski učitelj je januar 5 ga dana v jutro med 6 i 7 vure iz nepoznatoga zroka na Rakoskeresturu samoubojstvo sledil i umrl.

— **Smrtna nesreča na vadasiji.** Vu Komarom Szentpéter občini je Lévai Sándor posjednik s njegovim Floriš bratom na vadasiju išel. Kada je Floriš čez jedne grabe hotel skočiti, puška se spuknula i kuglja Sándor bratu vu črévo se zavrtela. Odmah su ga vu komaromski špital spravili, gde su ga operérili, ali za kratkoma je umrl.

— **Samoubojni liččnik.** Dr. Štraser Gjőzö požonjmegejiski kotarski liččnik se je vu Somoljan občini oigfal. Čtaz je iz sit života sledil.

— **Željezničke nesreče.** Poleg Parisa, na Austerlitz stacionu su se dva cugi skupastresnuli. Skupastresnanje je takvom jekostjom se prepelilo, da su se tridesti person oranili. Deset ljudem položaj je težki. — Na magjarskim orsagu, med Verebélj i Žitvaujfalj stacione se je januar 5 ga dana odjednoga personalskoga cuga lokomotiv i kondoktérvašvagon na štreki vanskliznul. Grijač je vumrl, mašinista i vlakvoditelj pak su se oranili. Med putnike je nikakva falinga né nastala. Iztragu je od državne željeznice direkcija podigla.

— **Ljubezna drama.** Katona Pal šar-bogardski gazda već je zdavnja vu nezakon-skim ženitbu živel s Kapolnai Marijom, koja

opet sedne kstolu te si opet zapoviede novi dec. Tak je delal pri tretjem i četvrtém, Poslie četvrtoga veli Levi:

»Ja neznam, jeli bi vam bil za to zahvalan ili ne, da mi dadešte poslie svakoga pošteno uživati. Dajte mi k ovomu četvrtomu odmah i petoga, tak se budem riešil toga ugodnoga uživanja, a fuks bude onda znač čiji je.«

»Sine Jakobov« — smije se seljak — »na petoga budete morali još dugo čekati... mene već ruka boli i za nikaj nebi mogel pošteno zamahnuti.«

»Wie hast?« — krikne Levi — »po pravici moram još petoga dobiti, tak glasi naše pismo iliti ugovor... ja nedam nikaj handlati!«

»Vi se nikaj nebojte.« — smije se seljak — »vi dobiti i petoga, ali stoprv na sudnji dan.«

»Ja hoću svoje dobiti.« — larma Levi — »svakomtu svoje!.. Ili mi dadešte ugovorenoga petoga, ili ću biežati k sudcu te ću vas lužiti!«

Pošto si Hrženjak niti iz tih grožnjah nije nikaj činil, pustil se je židov u molbu: »Vi ste poznali kak pošten čoviek... Budite tako dobar, pak mi udarite petoga, kaj me

po pravu i pravici ide... ja vam pltim za vaš trud trideset krunah!«

»Niti za kinezko cesarstvo nedam petoga« — veli Hrženjak.

Anda skoči Levi i polegne Hrženjaka pred gospodina sudca.

»Milostivi gospodinu sudac« — kriči Levi — »prosim njihovu milost, meni je Hrženjak dužan na moju debelu stražnju stran tiela udariti borovičnom batinom još petoga udarca, uslied našega ugovora po nami obodvima vlastoručno podpisanova, pak mi sad hoće toga petoga udarca, protuzakonito uzkratiti.«

Sudac je očima požmrkaval i rekel, da ako se Levin tak jako hoće batin, on mu sam dade po varmedjinskom panduru odmah, ne jednu, već dvadeset i pet odđrapiti.

»Pri grobu prorokah!« — krikne Levi — »ja se liepo zahvaljujem na dobroj volji milostivoga gospodina sudca! Ali od pandura ja nećem niti jednu; ja hoću moje pravdne batine od Hrženjaka koj mi je još petu dužan, kak to ovdje slojži crno na bijelo pisano!«

Tim pruži sudcu pisani ugovor.

Sudac si na nos natakne očale i čita pismo. Zatim prasne u grohotan smieh i se učituje velec:

»Moj dragi gospodin Levi, tu ja nemrem nikaj učiniti... Ovdje stoji samo o primljenih batinah a ne kada i kako se imaju davati... Ja vam polag moje najbolje volje nemrem k petoj batini pomoći... Ako vam ju Hrženjak iz dobre volje nevudri; u ugovoru nigde nestoji, da on to mora.«

»Au waih« — javikuje Levi — »anda više nema pravice na tom svietu!«

I u kratko: kućarac još uvijek čeka na petu batinu i na liepoga fuksa.

II. Dosietljivi Petrek.

Petrek je bil dečec, koj je još u svojem selu domaću pučku školu pohadjal, a mogel je biti u ovih tvih slučajih, koje ću pripoviedati star: u prvom ćefiru, u drugom pet a u tretjem sedam godinah.

Anda: kad je Petrek bil još posve mali, gledal je jednoč silomater, kada je pečene kolače iz peći vadila. Na jedankrat reče: »Mama, zar ti nebi hotela se jedno spominati?«

»Je... pak kaj bi se neka spominala stobom?«

»No, — bi me mogla pitati: «Petrek, hoćeš kolače?«

Drugi krat, je mati zbežezala, a dečeca

je jako ljubomorna bila, i za radi toga je med njih uvek svadja nastala. Zena je cula, da Katona hoce uju ostaviti i jedno drugo devojku za suprugu vzeti. Na kaj su se tak posvadili, da je zena s revolverom na muza strelila, kojemu je kuglja ruku oranila. Kada su redari zenu hoteli uhititi, ona se je s revolverom vu glavu strelila. Njene zadobite rane su pogibelne.

— Strajk vu Zagrebu. Vu hrvatskim glavnim varasu, vu Zagrebu su od elektricne zeljeznice sluzbenici januar 5-ga dana pred podne vu strajk stupili. Na celi liniji je promet prestal.

— Zgoreta hiža — postarica. Januar 4-ga vu noći se je vu Zebelj (Temešvarmegija) občini postarska hiža vužgala. Ognja je samo okoli pol noći spazil jeden žandarstrazamester, koj je odmah zbudil od hiže stanovnike, koji su se žurili van iz gorecega stana. Samo Bielek postaršestier je rane trpel, koj je svoje pokućstvo hotel braniti, nutar je vdril vu goreću hižu, ali komaj je preštupil prag, goreća nahizje je na njega se srušilo. Bielek je samo črez obok mogel vanskočiti. Kvar je po prilici 20 jezer kurun. Ogenj se je od jedne, iz dimnjaka vanlejtene iskre pripetilo izragu su podigli.

— Pronevjereni knjigovodja. Vu Komaromu je Kanitz Béla knjigovoditelj 2 jezero korune pronevjeril skočiti. Redari ga sada išeeju.

— Samoubojni mladoženja. Peterman Matjaš mesarpomoćnik vu Hajduböšörmenju se je hotel ženiti, a zaručil si je jednu Erőš Julianna zvanu devojku iz Sobosli. Ali Petermanova mati je ne dopustila ovu ženitbu. Dečko za radi toga vu njegvi razdraženosti se je vu usta strelil i odmah vumrl.

— Uzbuna vu jedni taljanski občini. Vu Gatarate občini je velika uzbuna vandrla. Zito je milanoški nadbiskup iz kaštie od oćtine svećenika premještil. Ov je s stanovnikim pomaganje proti novoga svećenika se obrnul, cirkvu su pred njega zaprl već ga i nabuhali. Novi svećenik je moral odbežati. Kurman je soldate, poslal vu občinu, kaj reda napraviju.

— Papa i novo ljeto. Ferenc Ferdinand priestolonasljednik je svetoga oca, rim-

skoga papa na novo ljeto telegraficno pozdravil, vezda je papa njemu vu listu zahvalil ovo gratuliranje. I Nikita montenegroški kralj je svetomu oca gratuliral na novo ljeto. Rimski papa mu je slededeća brzjava poslal vu Cetinje: » Iz srca došavšega novo ljetnoga pozdrava sem s zahvalom prijel Molit budem za mira: X. Pius«

— Zita nadvojvodica se vuči magjarski. Uvek se nam lepo vidi, ako od naše kraljske familije jeden, ali drugi član se magjarski vuči. Im negda će biti ova zemlja ono, gde budu vladali, i tak bormes vredno se je vučiti i magjarskoga jezika. Zita nadvojvodica, Karoli Ferenc Jozeľ nadvojvodica, prezumtiv prestolonasljednika supruga koja će biti negda naša kraljica, — kak je poznato, — je iz taljanskoga postojanja, i najrašji govori taljanski. Ali poleg toga dobro govori i neunski, francuzki i englezki. Magjarski samo jako malo zna. Za svoje venčanje je naš dober stari kralj onu želju oćitoval, da nova nadvojvodica nek se čim prije vuči magjarski česki. Na magjarskoga jezika nju Zehy Rafael grofica vuči Kralj je Zita nadvojvodici one magjarske knjige daroval na božić, iz kojih se je i pokojna naša dobra Erzebet kraljica vučila magjarski. Eto, tak bude naš lepi magjarski jezik rezširjen i vu kraljski familiji. Daj Bog, kaj bude naša buduća kraljica ne samo vu jeziku, nego i vu čuvstvo prava magjerka.

— Samoubojstvo. Vu Budapeštu, vu Erzebetokrugputnim kupalištu se je januar 6-ga dana posle podne ob 3 vuri jedn 25-26 godišnji mladi človek vu glavu strelil. Dok su ga branitelji vu Rokuš-špital spravili, je na putem umrl. Samoubojnika za Siklai Jenőa zoveju. Našisu pri njem vu žepu jednoga lista, kaj je dr. Šomogji Ede lećniku bilo adresirano.

— Učetvorno venčanje. Vu Baranja-sentjörgi občini je vu minucem nedelju ne svakdašnje venčanje bilo. Balaz Istvan dobro stojećemu gazdi dva sini i dve čerke su venčanje držali, na koju zabavu su iz celoga kotara bili poznanici pozvani. Dal ga čuk negdi, kaj ga tam moglo biti precgov, čurke, glive, tenfanje, pajcekov i puranov! Gospon Balaz brččas ne pozna štrciju, i njegovi kuruznjaki su još puni!

— Instalacija. Groľ Mikeš Janoš, novoga sombathelskoga biskupa su januar 6-ga dana pred podan instalirali vu Sombathelju vu stolni cirkvi. Instalacija je s velikom paradom bila obdržana. Na svečanosti nazočen je bil i Šekelj Ferenc ministar od pravosudje. Za svetom misom vu kulturnopalači je veliki obed bil.

— Doli je grizel nosa. Na Eperješu (Surošvarmegija) je januar 5-ga dana vu noći Tamboli Oskar zvani brijaćpomoćnik jedni 70 godišnji udovici, Vrublovsky Nandorici nosa doligriznul. Brijaćpomoćnik je jako pijan bil, kada je toga čina sledil Redari su ga već vlovili. Jako špajсно se vidi to, ako netko jedni takvi stari udovici nosa dol vgrizne. Ne zabadavo, kaj je pijan bil Taimboti!

— Vihar diljem zemlje. Jako špajсно vreme imamo od novoga ljeta. Skorum vu svakoj fertalj vuri se obrne vreme. Jenput je zrak tak topelj, kaj človek najbolje bi rad vu samo v rubačoj hoditi a vu drugim trenutku sehoće zmrznuti. Januar 7-ga dana je tak toplo bilo, kak skorum vu majuš, juniuš mesecu, a odvečer pak je već mrzla kiša padala, vu noći pako je takvi vihar nastal, na kojega niti najstareši ljudi se nemreju sećati. Ov vihar je ne samo vu

našim orsagu, nego i na stranjskih orsagov dostig velikoga kvara zrokuval. Vu Ameriki vu Newyork varasu tak jaka zima hodi, kaj su se već 12. peršoni zmrzli. Vu Lembergu je dost velika zima, a poleg toga i veliki snegopad, tak, kaj čugi nemreju iti. Vu našim orsagu diljem je veliki vihar bil januar 7-ga dana vu noći. Na Sabadka varasu je onu noć vihar od hiže i krove dolistrgal. Šegedu, vu minucem nedelju vu noći je i toča bila. Od varasa jeden del je još i vezda vu vodi. Na Šekesfehervaru je vihar dimnjake dolihital, tak je jaki bil. Na Kišjenőu je onu noć i grmljavina bila, med tem je hapil i sneg padati. Vu Torda varasu je zima jako velika, stanovniki već nemaju drva, skim bi morali kuriti. Veliki vibri su bili zvun toga vu Hodmezővašarhely, Congrad, Zombor, Pakš, Oroshaza. Peč i Kiskunbalaš varasu.

— Zeljeznički-strajk. Vu Buenos-Ayresu (Južna Amerika) su tamošnji lokomotivoditelji vu strajk stupili. PersonalSKIPromet je skorom na čistoma prestal, a teretni promet pako čisto.

— Tragični smrt. Vu minucem nedelju posle podne na Budapeštu vu Vaci-lica 18. brojni hiži je Forster Béla bivšega orsačkoga ablegata suprug na hitromu hudo postalo, i dok bi mogel nju lećnik braniti, je vumrla. Srčena uzma je nju zaktala.

— Obitelj krččet. Vu Riksdorfu (Nemski-orsag) je januar 7-ga dana Štubenrauch Alfred, jeden dobrostojeći obrtnik svoje dve devojke, 13 godišnju Siegfriedu, i 12 godišnju Imru na smrt strelil, za tem se je sam sebe vu glavu strelil. Obiteljski dramu je zrok to bilo, da je Štubenrauchova supruga s jednim mladim pomoćnikom skoćila.

— 1912. Prestupno ljeto. Na februar 24-ga dana jednoga skoći Matjaš, kaj vu kalendaru reda napravi. Zvezda vladalica je Sunce. Ovoga ljeta bude 2 sunčeno potemnenje. Pri nas bude se samo prvo sunčeno potemnenje vidlo: prstenasto potemnenje apriliš mesec 17-ga će biti. Poćnese ob 12 vuri 36 minuti posle podne i kraj mu bude ob 3 vuri i 15 minuti posle podne. Fašnik od januar 6-ga do februar 20-ga traja, dakle 45 dane, bormes dostig dugi, a nekojim ljudim morlig i kratki. Ljubezni pari lahko si moreju tenitbu sklopiti. Imi verujemo, da dostig čudaj Adami si budu spoznali svoju Evu, a Evi svojega Adama. Koj hoće vu fašniku se zabavljati, eto, 45 dane stoji njemu na raspolaganje. Glavno je to, da nek bude ma volja i nek ima dostig novaca. Gde je štrcija, gde sevrabci od kuruznjaka norca delaju, tam je bolje, ako človek zaran ide spat, i spi, kak medved vu svoji pećini! Vu zem na apriliš7-ga, a Trojaki na majus 26-ga pada. Dvojka svetki su još: januar 6 i 7, marcijus 24 i 25 junijus 29 i 30, jer poleg nedelja i drugi svetki padaju. Marcijus 15 na petek, a oktober 6 na nedelju dojde. Od kaj je još glasovita 1912. godina, to nek pogledneju naši dragi medjimurci iz »Medjimurskoga Kalendar« a, koj mora pri svaki hiži biti.

Figyelmeztetés!

Az utóbbi időben a mi kintőnk és igen kedvelt zivalku hűvelőnk a

RIZ ABADIE-t

sokféleképpen utánozzák és hozzák forgalomba, miért is kérjük tisztelt vevőinket az **ABADI** névre különösen ügyelni. **Övököndást ajánlunk minden silány árúval szemben, mivel ezeket a törvény teljes szigorával fogjuk működtetni.**

Société des Papiers Abadie.

su poslali sa receptom u apotheku po vrac-tvo. Kad je bilo vracstvo gotovo, predal mu je apothekar flasicu sa medicinom riečni: »Evo ti je medicina, ali košta osemdeset krajcari.«

»Uh kutya! lánzos... sad imam samo pedeset krajcari pri sebi... znaš kaj apotheker? Evo ti flasica, pak odpij iz nje za trideset krajcari, onda bu baš dobro!«

Dakako, da se je smijući apothekar zadovoljl i sa pedeset krajcari, a nije mu od medicine nikaj odpil.

Kad je Petrek hodil u školu, pital ga je jednog učitelj: »Reći mi, kuliko je 7 i 7?«

»14, gospodin učitelj.«

»Dobro! A koliko je 8 i 8?« — »16«

»I to je dobro!« — »A sad mi reci koliko je polovica od 14?« — »7.« — »A polovica od 16?« — »8... naravski!«

»A, koliko je polovica od 15?« — »pita dalje učitelj.«

Sad Petrek zamukne i široko pogledne, te se počese rukom za vuhom te veli strahomce:

»No... sad su me vlovili gospodin učitelj! — Ako rečem 7, je premalo, a rečem li 8, je preveć...!«

Em. Kollay.

Gabona árak. — Ciená itka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza előárondu	Pšenica	20 80 —
Rozs	Hrz	16 40 —
Árpa	Ječmen	18 00 —
Zab	Zob	18 00 —
Kukoricza	Kuruza suha	18 10 —
Fehér bab új	Grah beli	26 00 —
Sárga bab	zúti	25 00 —
Vegyes bab	zímésán	24 50 —
Kendermag	Konopljeno seme	22 00 —
Lenmag	Len	26 50 —
Tökmag	Koščice	30 50 —
Bükköny	Grahorka	19 00 —

Szőlőtelepemen elsőrendű
szokványminőségű

szőlőoltványok

kerülnek eladás alá.

no 4-14

Mokk Gyula

m. kir. szőlőszeti és borászati felügyelő
Tapoleza.

NYERSOLAJ SZIVOGÁZ DIESEL BENZIN

MOTOROK

ÉS LOKOMOBILOK

GYORS SZÁLLÍTÁS
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
MESSZEMÉNO JÓTÁLLÁS

DREZDAI MOTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
- Németország legrégebb, legnagyobb motorgyára. -
692 6-24 VEZÉRKÉPVISELŐ:

GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSA
BUDAPEST. V., DOHÁNY-UTCA 4. (Alkotmány-u. sarok).

Meqbizható szőlőoltvány.
a vevő által darabról-darabra átválogatható, kapható

Schwarz Emil badacsonyi szőlőbirtokosnál Tapolezán.

Ugyanott kapható sima és gyökerez hazai és amerikai szőlővessző.

718 5-14

Arverési hirdetmény.

Atulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíró-ság 1910. évi V. 684/6 sz. végzése következtében Dr. László Béla ügyvéd csáktornyai lakos mint vagyonbukott Kohn Hermann elleni csődügyben főmeg gondnok kérelmére 1910. évi dec. 19-én foganatosított csődlel-

lározás alkalmával a lellárban foglalt és 39, 907 kor. 68 fill. hecsértéki követelések nyilvános árverésen eladtának.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíró-ság 1910. V. 684/8 sz. végzése folytán Csáktornyan Kohn Hermann vagyonbukott lakásán leendő eszközésére

1912. évi jan. hó 26-ik napjának d. u. 2 óraja

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozők oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbit ígérnek becsáron túl is elfog-nak adatni.

Csáktornya, 1912. jan. 3. 733.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Painsi comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsolésnek bizonyult köszvényel, oszánál és meghűléseknel.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlások óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-30, K.1.40 és K.2.- és üvegsólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. E. Richter gyógyszerésza az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. ucu.

Hirdetések felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Bádogos:

Höbsch Manó (faszénraktár) Csáktornya

Börkereskedő:

Mayer Testvérek Csáktornya

Borbély és fodrász:

Nádasdi Nándor Csáktornya
Mik Szilárd Csáktornya

Mézeskalácsos és viaszgyertyaöntő:

Tihanyi Mihály Damása

Butorraktár:

Horák Ödön (butor- és koporsóraktár) Csáktornya
Hirschler Armia. Vараздин

Cipész:

Masznak József Csáktornya
Meskó Bálint Csáktornya

Divatruház:

Liszt és Brodnyák Stridóvár

Eredeti Singer varrógépek:

Singer Co. Árpád-utca Csáktornya

Férfi szabó:

Ivácsics Ignác Csáktornya
Bedics Ferenc Csáktornya

Férfi- és nődivatárú:

Zrínyi Viktor Csáktornya

Fűszerkereskedés:

Mayercsák Béla (köszén, liszén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet» raktára Csáktornya
Gráner Testvérek Csáktornya
Mraz Testvérek Csáktornya
Ifj. Premecz Miklós Csáktornya
Deutsch Salamon Csáktornya
Hirschsohn Henrik Csáktornya
Mattersdorfer N. Perlak Csáktornya
Leitmann György Nyírvölgy Csáktornya
Siráhia Testvérek Csáktornya

Kávéház:

Földes Már Zrínyi kávéháza Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Gerstmann Lipót Otthon kávéháza Csáktornya

Kötélgyártó:

Dornik Rezső Csáktornya

Kőfaragó és sirkőkészítő:

Terzelenyák Bódog Csáktornya

Mészáros:

Antonovics József Csáktornya

Órás- és ékszerész:

Pollák Bernát Vараздин

Pezsgőgyár:

Muraközi Pezsgőgyár Csáktornya

Pék:

Petries Viktor Csáktornya

Szállító és deszkakereskedő:

Löbl Mór és Fia Csáktornya

Uri- és nődivat, játék- és diszmuárú:

Kelemen Béla Csáktornya

Vaskereskedés:

Bernyák Károly utóda Csáktornya
Binder Károly Csáktornya
Prostenik Gusztáv Csáktornya

Vászonkereskedő:

Szivonesik Antal Csáktornya

Vendéglők:

Hajas József Csáktornya
Pecornik Ottó Csáktornya
Hencsey Gábor Csáktornya
Antonovics József Csáktornya
Budai József Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kelemen Imre Csáktornya
Prusácz Alajos Csáktornya
Deutsch Zsigmond Csáktornya
Schlesinger Mór Csáktornya
Bogla István venlégli Csáktornya
Singer Salamon. Kísszabadka
Kalchbrenner Ferenc, Stridóvár
Sőtörtő János Drávanagyfalu
Deutsch Adolf, nagyv. Drávasásárhely
Kovács Mihály korcam. Drávasásárhely
Leitmann Mihály Nyírvölgy
Leitmann Balint Szentilona
Frigelsoek Andrács Budapest, VII., Klauzál-ter 13
Kozjak Mihály Kísszabadka
Baumbach Rezső Szentilona
Nádai József Ligetfalva Petánczi savanyu-
viz központú raktár és szállítási vállalat
Szabadalmazott „Krisztály”
borszűrőgyár:
Herzog Sándor délavasúti vendéglős Csáktornya

Könyv-, papír- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: STRAUZS SÁNDOR Csáktornya

„Kulatár“

szobrász- és építőművészek által tervezett
kész művészi síremlékek állandó kiállítása

Budapest, VIII., Köztemető-út 4 szám.

Telefon 91-76.

Iroda.

BLUM LAJOS sírkövegyárban.

681 17-*

Csak Animo pezsgőt igyunk!

Kellemes údító ital!
Hazai gyártmány!

Egészséges száraz, szép, göcs
és podvamentes

734 1-2

bükkhasábfát

mérsékelt árban bérmentve bár-
mely állomásra ajánlok. Kivánsá-
gára külön árajánlattal szolgálok.

Klein Gyula, Barcs.

Irodába jóírásu
kisasszonyt keres

735 1-1

stajersországi nagy cég. A magyar és
horvát nyelvben teljes jártasság kíván-
tatik. Gépen írni tudók előnyben
részesülnek. Havi fizetés 90 korona. —
Németül írt ajánlatok • K 90 • jelleg
alatt **Leopold Gyula** hirdető vál-
lalatahoz. **Budapest, VII., Er-
zsébet-körút 41.** intézendők.

Az előhaladott idény miatt

ajánlom dúsan felszerelt raktáromat női konfektióban, a leg-
ujabb, sikkes kivitelben. Homes pons és angol double
modellek. Gyermekek felöltők és kabátok 10 koronától feljebb.
Nagy választékban kész férfiföltönyök, felöltők, raglanok,
körgallérok, gyermekruhák, a legújabb divat szerint igen szolid
kivitelben. - Városi bundák, kocsibundák, prémkabátok
kitűnő olesó minőségben.

673 17-50

! Nincs vételkényszer!

Aki jól és olesón akar vásárolni - győződjék meg személyesen.

Koloman A. Sparing.

Varaždin Ferenc József-ter.

SCHMIDT EDE • ZONGORATERME • CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és
harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 " "
czimbalom . . 100 " "

629

Alábbi világhírű cégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiadt & Kunz, Lauberg & Gloss, Mallvanek,
Dörr, Mannberg, Kotykiewicz, Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjatszott hangszerek folyton kaphatók

• Régieket átcserél újra •

Részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Butor

legjobb minőségben és a
legolcsóbb árban

CSAK

Schwarz Lipótnál
kapható Varazsdon.

Pokućtva

u najbolji kakvoći i u
najfalešoj cieni

SAMO PRI

Schwarz Lipotu
se može dobiti u Varaždinu.